

osamezna številka stane 1 din.

Letna naročnina: Celo leto 80 din., pol leta 40 din., četrt leta 20 din., mesečno 7 din.
V Jugoslaviji: Celo leto 140 din. Inse-
rt ali oznakila se zaračunajo po dogovoru;
večkratnem inseriranju primeren popust.
Pravništvo sprejema naročnino, inserate
in reklamacije.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo

Poštnina plačana v gotovini.

STRAŽA izhaja v ponedeljek, sredo in petek.
Uredništvo in upravnništvo je v Mariboru,
Koroška cesta št. 5 Z uredništvom se more
govoriti vsaki dan samo od 11. do 12 ure.
Rokopis se ne vračajo.
Nezaprite reklamacije so poštnine prosta.
Telefon Interurban št. 115.

10. številka.

Maribor, dne 28. januarja 1925.

Letnik XVII.

Zakon in politika.

Nobena »akcija« se še ni Pribičeviću tako dobro hitro posrečila kakor ta, da je vzbudil največje ogorčenje vseh narodnih slojev, ko se je brezobzirno zalezel v prave trdnjave stare in slavne tradicije neodvisnosti in nedotakljivosti. Najprej konflikt z vseučilišnimi profesorji in akademiki v vseh glavnih mestih Jugoslavije, sedaj pa boj med policijo, ki se ravna po Pribičeviću, — in med sodišči in sodniki zopet v vseh glavnih mestih naše države.

PP. politika hoče iztrebiti vse, kar je za Jugoslovane v zvezi s staroslavnim srbskim rekom: »Pravda ži zemljo i gradove!« — Kaj pravda, pravica, zakon, enijo režimovci, naša politika, mi hočemo obvladati želo in gradove! — V to svrbo so si izmislili boljšeško nevarnost, o kateri je izjavil francoski vladni edsednik, da je navadna sleparija vseh protiljudskih slitičkov, — in sedaj, če imajo tudi sami vse lastnosti, se v meščanskem svetu razumejo pod boljšeškim, odlikajo prevratne nakane HRSS ali boljše rečeno tem Hrvatom in po potrebi tudi drugim delom opozicije. Režimovci pregrevajo resnične in izmišljene govorice Zinovjeva, Kamenjeva in drugih komunističnih voditeljev meneč, da zadostuje to za obsodbo Radiča in drugih opozicionalecev, sodnija pa samo vpraša, kaj so radič in drugi storili proti obstoječim zakonom. Rem se pri teh svojih akcijah za zakone ne briga, sodnikom je pa zakon edino merilo in zapovednik — in v m leži ves konflikt med politikom in sodiščem.

Obznani proti Hrvatom so vladinovci pripravljali ot — z grožnjami proti sodnikom. Obznana je bila vključena 23. decembra, izdana pa v noči 1. januarja, 9. novembra pa je že izjavljala Pribičevićev tovariš in minister pravde dr. Lukinič v beograjski »Politiki«, da je odkrita Radičeva kaznjiva dejanja, ki se kaznujejo smrtjo. Naslednji dan pa prinaša isti list veliko sen- cijo o strašnih dokumentih, ki naj bi bili pod roko obljene (ukradeni) iz ruskega poslaništva na Dunaju. Benem proti minister pravde z ukinjenjem neodvis- nosti in stalnosti sodnikov. Sredi decembra pišejo vlad- ni listi o raznih razkritih prevratnih pogodbah, ki naj jih bil Radič sklenil, ko pa Radič dne 5. januarja etirajo, pa pravijo, da so obtežilni material našli v njegovem žepu. Radiča predajo sodišču, — materijala a ne. Zagrebški sodni senat izreče znani sklep, vlada a trpi, da njeni listi napadajo sodišče in sodnike, po- h pa še sami člani vlade dajejo izjave v istem smis- l. Med temi izjavami je najvažnejša ta, da misli vla- a na svojo roko s policijo preganjati voditelje HRSS, a bi višje sodišče soglašalo z oprostilnim sklepom sod- ega senata.

Kakor pri sporih z vseučilišči, tako se je tudi vlad- ni spor s sodnijo iz Zagreba prav hitro prenesel v Beo- grad. Vladinovci so hoteli Radiča in dr. Mačeka spraviti e beograjske zapore pod pretevo, da sta zapletena v fero špijonke Androlič. Ta afera se sedaj obnavlja, ko e bila Androlič z vsemi soobtoženci pred beograjsko odnijo že enkrat oproščena in ko se je izkazalo, da so se zveze med njo in med HRSS izmišljene. Režim je otel imeti Radiča, dr. Mačeka in mogoče še druge zar- te v Beogradu, a to željo je odbilo sedaj višje beograj- to sodišče, ki je sklenilo, da je vsako zaslišanje Ra- čiča in drugih v tej zadevi popolnoma brezpotrebno.

Po Vojvodini so začeli policaji zapirati voditelje adžarov, ker ni izgledov, da bi Madžari pri teh volit- ah zopet podpirali PP. režim. Povod za mnogoštevilne etacije je bila neka maščevalna, a prazna ovadba. oliciji je taka ovadba zadostovala, ni pa zadostovala odniji, ki je aretirance izpustila z motivacijo, da ni azlogov za kazensko postopanje.

Voditelji PP. strank so potom policije podvzeli tu- i posebno »akcijo« proti časopisju. V Beogradu je vgnilna sodnija že nešteto policijskih zaplemb opozici- onalnega in nepristranskega časopisja. Sedaj je re- imska akcija proti tiskovni svobodi na višku: veliko rvatskih listov je ustavljenih, drugim je pa preve- ana kolportaza. Med temi so »Novosti« v Beogradu, Hrvat, »Večer« in »Novosti« pa v Zagrebu. »Večer« je opolnoma nepristranski list, zagrebške »Novosti« so e pa celo smatrala za režimsko glasilo. Pribičevićev proda Wilder besni in pleni, kar mu pride pod roko. loč se je iz Češke preselil na Hrvate in ker je zna- o, da Čehi radi odriavajo in eksportirajo, kar je slabega, e ni čuditi, da Pribičevićev pomočnik Vencel Wilder z Jungbunzlau nima smisla za zakon. Sodnija bo mela dosti dela s popravljanjem režimskega divjanja. V Ljubljani se je to že začelo. — Sodišče je razveljavilo policijsko ustavev in zaplembo »Domoljuba«, ki je že skozi 37 let zelo razširjeno in priljubljeno glasilo slo- venskega kmetijskega ljudstva.

Od raznih vladnih članov navdahnjeni listi grozijo sedaj sodnikom ravno tako, kakor prej vseučilišnim profesorjem ter dokumentirajo s tem največjo protis- tavnost in protizakonitost PP. režima. V poglavju IX. ustave je pisano v členu 109. do 112.: Sodišča so

neodvisna. V izrekanju pravice ne stojijo pod nobeno oblastjo, ampak sodijo po zakonih. Sodišča in sodnijske oblasti se zamorejo ustanoviti samo z zakonom. Sod- niki vseh sodišč so stalni. —

Stalnost sodnikov je v interesu zakonodajalca in zakona, kajti zakoni so trajni, režimi pa le začasni. So- dišče je po naših pozitivnih zakonih visok korektiv, ki popravlja režimske in strankarske napake, pa naj pri- hajajo iz samega ministrskega sveta. Ustava ima na- dalje tudi tale določila:

Vsi državljani so pred zakonom enaki. Vsi uživajo enako zaščito oblasti. Zajamčena je svoboda vere in prepričanja. Tisk je svoboden. — Državljanji imajo pravico združevanja, zborovanja in dogovorov. — Na- rodno skupščino sestavljajo poslanci, katere narod svo- bodno izvoli. —

Režimska politika temeljito izrablja samo slabe strani ustave, proti vsem njenim modernim določilom pa vodi najostrejši boj. V prvi črti te bitke je sedaj na eni strani politika in policija, na drugi strani pa zakon in sodišče. To bo gotovo zadnji boj, ki ga bide PP. režim. V njegovih vrstah so ljudje, ki imajo najrazlič- nejše razloge za strah in odpor proti zakonu, stran pravice in zakona pa ima za seboj najmočnejšo re- zervo in oporo. Da se zmaga zakonitosti pospeši, bodo vsi zavedni Slovenci volili Slovensko ljudsko stranko, Hrvati in Bosanci svoje dosedanje predstavnike v HRSS in JMO, Srbi pa predvsem poštenjaka Davidoviča in Petroviča.

Politični položaj.

Hrvatski poslanci sodnijsko izpuščeni — policijsko pa zopet zaprti. Banski stol je v sredo dopoldne potrdil opro- stilni sklep sodnega senata ter odredil, da zamore voditi preiskavo po na novo predloženih dokumentih, ki pa mo- rajo biti originalni, samo preiskovalni sodnik. Na podlagi tega sklepa so bili dr. Maček in tovariši ob en uri popold- dne izpuščeni iz sodnije. Izhod iz sodišča gre v Petrinjsko ulico, ki je bila na gosto zastražena s policijo ter obdana z veliko množico Zagrebčanov, ki so že dopoldne zvedeli za sklep višjega sodišča in so prišli pozdravljati svoje vo- ditelje in zastopnike. Poslanci HRSS so bili že na sodniji obveščeni, da jih zahteva policija in komaj so prestopili sodnijski prag, jih je ta tudi obkolila in prevzela. Ob po- gledu na toliko policajev je vzkljnil poslanec Predavac: »Vodijo nas, kakor Pribičevića!« — Dr. Maček je pa za- klical, opočnašajoč Pribičevića v Varaždinu: »Pomoz Bog, junaci!« — Branitelj dr. Trumbić je protestiral proti poli- cijskemu zapiranju sodnijsko oproščenih poslancev. Kar se novih dokumentov tiče, je nova blamaža PP politike gotova stvar. Policija ne pove, kje in kako so se taki »do- kumenti« našli, najprej je trdila, da so v Beogradu, potem zopet pravi, da bodo iz Beograda poslani v Zagreb, gotovo je pa to, da so bili sodniji predloženi celo kupi rus- kih brošur iz leta 1922 in 1923 ter pravih ali izmišljenih govorov ruskih voditeljev, ki pa za sodnijo in njeno delo- vanje nimajo nobene vrednosti in pomena, ker sodniki sa- mo po tem vprašujejo, kaj so Radič in drugi sami storili proti obstoječim zakonom. Vladinovci bi radi svet prepri- čali, da je kmetška internacionala identična ali istovetna s III. ali komunistično internacionalo, pa če bi temu tudi bilo tako, še to dolgo ni razlog za obsodbo hrvatskih poli- tikov. Tajnik kmetške internacionale v Moskvi se ponuja za pričjo, iz vladnih krogov se pa razglašajo, da ga ne bodo pustili preko meje. To je ponižanje pod stopnjo nekdanjih avstrijskih političnih procesov, ko so leta 1908 branitelji »veleizdajalcev« smeli v Srbijo, sem pa pričje iz Srbije in Rusije.

Spori v PP. vladi. Spore v PP. vladi, ki so nastali vsled tega, da se na eni strani večina radikalov, na dru- gi pa hrvatska uskoka dr. Šurmin in dr. Drinković bra- nijo prevzemati in nositi vso odgovornost za Pribičević- čevo nasilno politiko, prikrivajo samo še nekateri re- žimski listi, in sicer glavna Pribičevićeva glasila in oni listi, ki jih vodijo znani radikalni korupcionisti. — Povsod drugod se pa piše o krizi v PP. vladi. Beograj- ska »Politika«, ki je zadnji čas mnogo pomagala in pritrjevala Pribičeviću, na primer pravi: »Še ena stvar se bo morala v teku tega tedna razčistiti, to so odnošaji v vladi. Vlada dementira vesti, da so nastala nesoglas- ja kakoršnekoli vrste, o katerih se je mnogo pisalo v zagrebških listih. Po nekaterih verzijah je spor med Šurminom in Pribičevićem tako oster, da bi morala iz- stopiti iz vlade. Kljub vsem demantijem je pa znano, da v vladi ni popolne harmonije. Ker so volitve blizu, se bodo morala vsa sporna vprašanja rešiti tekom tedna, tako, da bi vlada tekom zadnjih deset dni mogla nemo- teno voditi volilno agitacijo. Nekateri politični krogi kažejo na mnoga fakta dosedanjega vladnega delovan- ja in mislijo, da ne bo nobenih iznenadenj, ako bi v vladi prišlo do sprememb pred volitvami. Dosedaj spre- memb še ni bilo, pač pa bo prišlo do njih, če bo še dalje vladal ta nesporazum.«

Zunanja politika PP. režima. V prvi vrsti, da dobi pretvezo za preganjanje opozicije, je organiziral PP.

režim v zvezi z vladinovci Bolgarije in Rumunije — takozvani »protiboljševiški blok«. Režimski listi so na- povedali za to »akcijo« vso naklonjenost in pomoč ve- lesil, izkazalo se je pa takoj, da vse to odbija prijatelj- stvo Čehoslovaške ter odvrča najklonjenost velesil, ki se zopet približujejo Rusiji. Novi francoski poslanik v Moskvi, g. Herbet, je celo povdaril bivšo francosko alijanso in zavezništvo obeh držav med vojsko ter obe- ta naravnost preobrat v svetovni politiki. Če bi g. Nin- čič imel nekoliko več diplomatskega daru nego ga ima, bi bil že davnej lahko slutil, da si bo Francija zasi- gurala stara zavezništvo z Rusijo, ker jo Anglija pri- tiska s terjatvijo ogromnega medvojnega dolga in sku- ša sadowe Dawesovega reparacijskega načrta pobasati v svoj žep, česar seveda Francija ne bo dopustila. Tudi Amerika, ki je dozdej bila Rusiji najbolj nasprotna, se pripravlja, da obnovi z njo diplomatske in gospodarske zveze in je zato moral celo odstopiti največji rusofob v ameriškem državnem tajništvu Hughes. Skrivnost te- ga preobrata tiči v tem, da bi te velesile rade pritegnile Rusijo v reparacijski načrt, tako, da bi tudi ona nosila del medvojnih zavezniških dolgov. Zato pa bi se od- škodovala z nemškimi reparacijami. In ker angleški konzervativci niso tako silno »dalekovidni« kakor naš mojster diplomacije Ninčič, se je tudi minister Austen Chamberlain začel z Rusijo zopet razgovarjati, da ne bi ga Francozi preveč ne opeharili. Samo ena država je, ki se ji ni treba Rusiji približati, ampak si lahko celo privoščiti luksuz, da sklepa proti njej razne sumljive zve- ze s takimi »velesilami« kakor so Rumunija in Bolga- rija, — to je država SHS pod spretnim vodstvom tro- peresne deteljice PPZ.

Kako bodo glasovali pristaši Radiča v slučaju naj- večjega vladnega terorja? — Za slučaj, da podvzame vlada skrajne korake v kršitvi voline svobode, to je, če po politični oblasti noče postaviti na voliča škrinje in list HRSS, pripravljajo hrvatski voditelji enotni sklep na svojih posvetovanjih, ki še niso zaključena. Gotovo je, da bo za Slovenijo izdano navodilo, naj se glasuje za najodločnejšo opozicijo, katero predstavlja Slovenska ljudska stranka, v Bosni pa za muslimansko stranko dr. Spahe. Za Hrvatsko še ni končno odločeno, najbrž pa pade odločitev za liste Ljube Davidoviča.

Še enkrat spori v vladi. Nekateri listi še vedno trdo- vratno tajijo vsa nesoglasja in spore v vladi. »Jutro« n. pr. pravi: »Vse vesti o krizi so bile razkrinkane kot bluff.« — Eno najbližnjih Pribičevićevih glasil »Riječ« pa pravi: »Resnica je samo to, da se minister trgovine g. dr. Šurmin nahaja v zelo slabem položaju glede svoje kandidacije. G. Šurminu se ni posrečilo doslej, da obdrži kako konferenco ali shod ter kandidira v okrajih, kjer ima najmanjše nade na uspeh. Ker se boji, da kot minister ne bo izvoljen, za- to poskuša, da z lažnjivimi navodili izzove krizo v vladi.« — Če se ministri tako obdelujejo, potem pa naj razsodni ljudje sami presodijo, ali so spori v PP vladi ali niso.

Kako je zadnji hrvatski poslanec in tajnik skupščine potoval iz Beograda? Dokler Radičevi poslanci niso prišli v parlament in so tako s svojo abstinenco jamčili vladi za sigurno večino, ni bilo niti govora o prevratnem značaju ali o kakih »veleizdajnih« naklepih te stranke in Radič se je lahko razgovarjal z inozemskimi politiki, kolikor je hotel. Vladinovci so Hrvate neprestano vabili, naj pridejo v Beo- grad, da se razgovorijo in sporazumejo ter s jih tudi na vse mogoče načine grajali, ko so odlašali s svojim prihodom. — Hrvati končno pridejo v Beograd, vladinovci pa tiščijo vrata parlamenta, kakor v pravljici vragovi pred nevarnim in močnim kovačem. Po dolgih odporih in intri- gah od strani radikalov in samostojnih demokratov so bili hrvatski poslanci končno le v parlamentu in zasedli so me- sta, ki jim pripadajo. Proti močni parlamentarni skupini je pa PP politika začela spuščati najgorostnejše obtožbe ka- kor iz topa, končno tudi obznano, po kateri je prišel v za- por najprej podpredsednik narodne skupščine in držav- nega odbora dr. Maček in kot zadnji tudi tajnik narodne skupščine, poslanec Bačinič. Tega so kot zadnjega hrvatskega poslanca vodili žandarji z nasajenimi bajonetmi, kakor najtežjega zločinca iz Beograda na kolodvor, da ga odpe- ljejo v Split. Prva postaja je bila v Vinkovcih in tu so ga čez noč vtaknili v policijski zapor med navadne zločince in potepuhe. Proti polnoči so porinili v isto celico še ne- kega Kneževića, ki je zvečer v gostilni zaklal nekega Ra- dičevega pristaša. Komaj je ta Knežević doznal, kdo deli z njim policijsko prenočišče, je že začel vpiti: »Nocoj te zakoljem, kakor sem onega tam v gostilni!« — Da se to ni zgodilo, ni pripisati varstvu oblasti, ampak izreznjenju rabijatnega ubijalca. — Zjutraj so policaji poslanca izvlekli iz celice, pobrali mu ves denar ter hajdi z njim na vlak. S tem denarjem so plačali vožnjo za jetnika in za žandar- sko spremstvo, drugo so pa obdržali. Ko so prišli na Su- šak, da bi od tam z ladjo potovali v Split, je bilo pa Bači- niču dovolj tega čednega postopanja in ko ga je detektiv vodil na пристanišče Baroš, se mu je zmuznil na most Re- čice ter pobegnul v Reko.

Vzite kroglji o v prvo škrinjico!

Po svetu.

Razpust laškega parlamenta. Odkar je parlament odgode, je zavladalo v italijanskih političnih krogih precejšnje zatišje. Dela še edino senat, ki je danes pričel z debato o novem volilnem zakonu. Opozicija namerava v kratkem izdati proglas na ljudstvo, v katerem bo povdarjalo nevarnost, če bo Mussolini sam vodil volitve. Parlament bo sklican okrog 10. februarja. Sprejel bo zakone o tajnih društvih in o omejitvi tiska, potem pa bode razpuščen.

Progoni socialistov v Italiji. Po nalogu vlade razpuščajo prefekti po celi državi pokrajinske organizacije unitarističnih socialistov, maksimalistov in komunistov. Razpuščena so tudi vsa socialistična omladinska društva. Mnogo socialistov je aretiranih. V Teraru so aretirali celi upravni svet tamošnjih socialističnih organizacij, odvetnika Lmovo, znanega vodjo socialistov so pa fašisti pretepli ter ga nevarno poškodovali.

Defenzivna zveza baltičkih držav. V Helsingforsu se vrši konferenca zunanjih ministrov Finske, Letške in Estonske. Ministri razpravljajo o trgovskem in gospodarskem sodelovanju držav, najvažnejše vprašanje pa tvori obrambna zveza, katero nameravajo te tri države skleniti med seboj. Javno se o tej zvezi še ne razpravlja iz strahu pred odporom sovjetske Rusije, toda v Londonu se je o tem že dalje časa razpravljalo med estonskim poslanikom Kallasom in Chamberlainom, kar dokazuje, da je angleški vladi mnogo ležeče na tem, da se taka zveza oživotvori.

Rusija proti zvezi baltičkih držav. Na konferenci v Helsingforsu so sklenile baltičke države skupno obrambno zvezo, ki je seveda v prvi vrsti naperjena proti Rusiji. Sovjeti smatrajo, da je prišlo do te zveze s pomočjo Anglije, ki hoče na vsak način organizirati tudi na severu Rusiji novega sovražnika. V Rusiji je zavladalo radi tega veliko ogorčenje, ki se kaže v velikih ljudskih demonstracijah. V Leningradu so manifestanti nosili v sprevodu napise: »Dol z baltičskimi krvniki! Dol angleški imperijalizem!« Komunistična internacionala je demonstrirala proti sklenitvi te zveze s tem, da je nakazala 150 milijonov zlatih rubljev za pojačanje komunistične agitacije v baltičkih državah.

Rusija in francoski dolgovi. Predsednik sovjetske republike Rikov je nedavno govoril ob priliki kongresa učiteljev, da so francoske zahteve glede ruskih dolgov preveč imperijalistične. Skušal je ovreči legalnost francoskih kreditov. Radi tega je vložil francoski poslanik v Moskvi Herbette pri ruski vladi protestno noto. Tudi službeni list francoske vlade »Temps« ostro napada Rikova in celo rusko vlado ter ji očita, da noče priznati dolgov, dočim izmeče za boljševiško propagando v Franciji ogromne svote denarja.

Strast in fantazija gosp. Pribičevića.

Do malega vsi režimski listi že pišejo o nesoglasju in o sporih v vladnih vrstah, samo Pribičević še pripoveduje dopisnikom: »Drago mi je, da lahko konstatiram, da ni prav nobenih sporov v vladi, ampak da bomo v popolnem sporazumu izvedli svoje namene do kraja.« — Tako pravi Pribičević, kateremu se je posrečilo doseči, da se o njem več govori kot o vsakem drugem politiku, pa naj ima tudi stranko s samo 14 mandati. Na shodu v Varaždinu je tudi povedal, da ga črtijo doma in v inozemstvu. To je enkrat prava in čista resnica, ono o soglasju v vladi je pa navadna domišljija, kajti Pribičević ima čisto posebne navade in namene, s katerimi drugi ne morejo soglašati in katere so tudi vzrok dobro spoznane mržnje doma in na tujem.

Pribičevića vodi silna strast in zelo bujna domišljija, zato pa tudi nastopa, kakor da bi on sam vodil politiko cele vlade. Če je njegov vpliv trenutno v vladnih krogih na višku, potem Pribičević ni mož, da bi hladno presodil, kako je do tega prišel, iz kakih razlogov in računov mu radikali toliko in toliko upliva pripuščajo in kako dolgo lahko to traja. Po svoji strasti in domišljiji je Pribičević kakor nalašč za igračo v rokah radikalov, ki ga lahko vsak čas izigrajo kot krivca in povzročitelja vseh napak, poslužujoč se pri tem njegovih bahato-samozavestnih izjav a la Mussolini.

Pribičević je začetnik protihrvatske obznane in radikali so pripustili ta njegov eksperiment, da poberejo sadove, če se posreči, ali pa da obtožijo Pribičevića, če se ta njegov poskus porazno izjalovi. Glede obznane in njenega izvajanja pa ima Pribičević druge nazore in namene od radikalov. Ob razglasitvi obznane si je domišljeval, da bo imela celo stvar v rokah policija, dokler se sodniki ne pripravijo na režimske želje in metode, ali dokler se ne izvedejo volitve, pri katerih bi samostojni demokrati ob zelo malem količniku vsled abstinence Radičevih pristašev pobasali kakih 40 mandatov. Radikali pa očitno niso bili za to ter so pustili, da stvar osumljenih voditeljev HRSS v zakonitem roku preide od policije na sodnijo. Sodišča in sodniki se pa še niso navadili Pribičevićevih metod in tako imamo sedaj spor med vladno politiko in pravosodjem. Za ta spor je odgovoren Pribičević in radikali bodo po potrebi žnali to tudi ugotoviti in izrabiti.

Na Hrvatskem so poleg Radiča in drugih prvakov njegove stranke zaprli še sto in sto drugih, veliko več je na druge načine preganjanih in oškodovanih, obznana se ne izveja samo proti HRSS, ampak proti celemu hrvatskemu narodu in proti celi opoziciji, a Pribičević še vedno ne vidi, kako daleč je zašel in kako se bo to prej ko prej v prvi vrsti znosilo nad njim in kako bodo pri likvidaciji

nasilne politike tudi radikali njega obtoževali, češ, kaj moremo mi, vrnil se nam je s svojimi pajdaši za »eksperta« ali strokovnjaka Slovenije in Hrvatske ter nosi po svojih številnih izjavah tudi popolno odgovornost za vse, kar je napravil. Danes Pribičević še prav bahavo pripoveduje: Glejte, kako me črtijo in mrzijo — meneč, da podčrtava s tem svojo veljavo in sposobnost; jutri, ko bo prepozno, bo pa videl, kako to mržnjo netižo in izkoriščajo njegovi dragi zavezniki — radikali.

Sedaj napeljuje Pribičević vlado k najhušji ataki na ustavno zajamčeno volilno svobodo, da bi se odredilo politični oblasti, naj volilnim odborom ne izročijo pravilno vloženi in potrjeni kandidirani listi in škrinjic HRSS. V tem vlada ne more biti složna. Prvič imajo radikali že davno stranko v stranki, kar dokazujejo sedaj razcepljene radikalne kandidatne liste v 30 okrogih, drugič pa radikalnim ministrom ne kaže slediti Pribičeviću na potu, ki je usoden tudi za radikalno stranko in ki bi v sicer neverjetnem slučaju hrvatske abstinence prej koristil samostojnim demokratom kot pa radikalcem.

V globokem in težkem nesporazumu s svojimi vladnimi zavezniki in mogoče tudi v zlih slutnjah slabega položaja se Pribičević še prav posebno zateka k svoji bujni in razvneti fantaziji ter z njo na veliko in debelo zalaga tudi svoje liste. V Beograd se je vrnil poln fantazije, da je kakor Cezar osvojil mesto Galije hrvatsko Zagorje, zamenjajoč banalni »veni, vidi, vici« z bučnim vojaškim pozdravom: »Pomoz Bog, junaci!« — Na shod v Varaždin so res prišli seljaki iz Medžimurja, a Pribičević je menda sproti pozabil, da se jih je tja zvrabilo s pretezo agrarne reforme. Režimski listi poročajo, da so imeli s seboj bandero s hrvatskim grbom in napisom: »Vjera u Boga i seljačka sloga.« Če je to res, Pribičević v tem gotovo ni opazil velike ironije, opazili so jo pa za to tem bolj oni, ki so videli, kako se seljaki med govori razhajajo ter po zagorsko prepévajo:

»Zemljico bum zel,
kugljico bum del,
kam bum štel . . .«

Hrvatski Zagorac je bil nekaj lahkoveren in razvnet, čas ga je pa prenapredil, da je sedaj molčeč, prikrit in porogljiv. Kako bodeča je njegova porogljivost, so že mnogi izkusili in bodo izkusili tudi samostojni demokrati. Pribičević ni Cezar, ni Mussolini, a ni niti trezen in zdrav povprečni človek, da bi videl, kar drugi vidijo ter računal s tem, kar znamenja kažejo in skušnje učijo. Komaj se je v domišljiji »sijajne« manifestacije v Varaždinu vrnil v Beograd, so že začeli pisati vladni listi, da bo najbrž žrtvovan, to je odstavljen njegov zvesti oproda državni podtajnik dr. Vencel Wilder. — V preteklosti vzhoda se je za oprostitve greha žrtvovalo mnogo ovnov, a za žrtve ni bil samo eden, ampak mnogo dni. Vsi to vedo, samo Pribičević menda ne ve, da se darilni dnevi ponavljajo in da ena žrtev sledi drugi.

Volilno gibanje.

KAKO SO HOTELI SESTAVLJATI VOLIŠČA.

Pisali smo že, kako je veliki župan dr. Otmar Pirkmajer na predlog tajništva JDS v Mariboru stavil uradni predlog, da se za tri do štiri hribovite župnije določi samo eno volišče. Namen je bil prozoren: Volilci SLS tako daleč ne bodo šli glasovat, a dr. Pivkovi bodo šli vsi do zadnjega. Znano nam tudi je, da bi Pivkovi pristaši dobili posebne vstopnice na volišče, a naši volilci, ki bi jih tako bilo več tisoč, bi ne mogli na volišču priti na vrsto. Ta grda nakana Pirkmajerja in njegovih Pivkovih bratcev se hvala Bogu ni mogla izpeljati, ker je naš poslanec dr. Hohnjec zahteval, da se mora ustanoviti še več volišč.

Da ne bo dr. Pirkmajer tajil svojega predloga, imamo njegov nezakonit uradni predlog v prepisu shranjen za čas po volitvah. »Jutro«, »Tabor«, »Domovina« in »Narod« bodo seveda tajili, da bi samostojna demokratska (Pivkova) stranka stavila predloge za združenje več volišč. V rokah imamo prepis telegrama, ki dokazuje hudobijo Pivkovih ljudi. Telegram se glasi:

»Dr. Joža Rus, uradnik v ministrstvu notranjih poslov, Beograd. — Maribor, 23. II. — Ako možno, premenite volišče Plat v volilnem okraju Šmarje na volišče Sv. Katarina. Tajništvo JDS.«

Ker je imela SLS na volišču Plat leta 1923 skoro vse glasove iz številnih občin, hoteli so Pivkovci naše tamošnje volilce kaznovati s tem, da bi morali iti volit daleč gor k Sv. Katarini. Nakana se jim ni posrečila.

Volilci po vseh krajih, maščujmo se nad našimi hudobnimi neprijatelji s tem, da pojdemo vsi do zadnjega volit in vžimo vsi kroglice v prvo škrinjico!

Vsiljivi dr. Kukovec in narodnjaštvo Josefa Drofenigga. Policajdemokratski mladinci so dr. Kukovca kot nagrado za njegovo več nego 20letno politično delovanje nagradili s tem, da pri teh volitvah ni prišel v poštev niti kot namestnik. A kljub temu, da je dr. Kukovec tako nevhvalno potisnjen v zapeček, mu kot kakemu prevzitarju ne da miru politična žila. Brez vsakega poziva ali prošnje jo prihaca na shod Narodnega bloka in se urine med govornike. Te dni smo bili tako nesrečni, da smo Kukovecovo prevzitarško rezanico čitali v nedeljskem »Jutru«, ptujsko pa v »Taboru.« Vsak naš čitatelj pozna dr. Kukovecove govorniške pleve, radi tega jih nečemo tokrat znova vejeti, ampak hočemo samo omeniti dr. Kukovecove kratak spomin in pojme o narodnjaštvu. Pred zadnjimi volitvami, ko je še ata Kukovec kramal po Slovenskem Štajerskem s svojo koncentracijo naprednih sil, tedaj je ležal Josef Drofenig bolan v celjski bolnici. Naprednega bolnika je obiskal tedaj mogočni nosilec JDS liste dr. Kukovec in ga skušal

pridobiti za koncentracijo. Pri nagovorih Drofenigga za koncentracijo se je poslužil bahjevni Kukovec šlagerja, češ: »Joža, z menoj, niti z mezincem nisem mignil, pa že maršira za menoj 10.000 Prekmurcev!« Ko je čul ta šlager bolni Drofenigg, je zbral vse moči, se dvignil na postelji in pogledal dr. Kukovca v obraz v prepričanju, da se je ateju zbledo. Ko je uvidel, da se Kukovec smeji na široko, kot bi kakó kmečko lesó na plotu odpiral, se je obrnil v zid ter pustil Kukovca pri miru v prepričanju: Z duševno zmedenimi ljudmi je najboljšje nič opravka imeti! — Dr. Kukovec je zapustil Drofenigga, ne da bi bil prodal od koncentracijske krame niti enega knofa. Komaj je pa Drofenigg skobacal iz bolniške postelje, je zdelal Kukovecovo koncentracijo ter njegovih 10.000 prekmurskih glasov v tedaj za Hribarja vnetem »Narodu« v par člankih prav temeljito. V teh opisih je namalal Drofenigg dr. Kukovca kot neresnega političnega »Hochstaplerja.« Pukovec je bil tedaj tako hud na Drofenigga, da mu niti odgovoril ni. Letos, ko je krenil tudi Drofenigg za dr. Žerjavom in sta se sestala s Kukovcem na shodu Narodnega bloka v Celju, je Kukovec spustil iz svoje govorniške ropotarnice predvsem en slavospev na Drofeniggovo narodnjaštvo. Cel Slovenska. Štajer zna, da je bil Drofenigg do prevrata nemškutar in štajercijanec, ki je po vzgladu ptujskih nemškutarških žganjarjev zastupjal naše slovenske kmete razven s »Štajercem« še tudi s šnopsem. Sedaj pa pride dr. Kukovec in na shodu govori o Drofeniggu kot narodnjaku. Ko je čul Drofenigg Kukovecovo himno, ga je zopet debelo-neverjetno pogledal in sam pri sebi ugotovil: Kukovec je letos še bolj zmešan, kakor je bil lani, ko mi je pravil pravljico o 10.000 prekmurskih glasovih! Kukovec bi se moral zavedati, da se stara, da ga zapuščajo spomin in mu je pred temi volitvami ostala le še smešno-nepremišljena blebetavost.

Dr. Pivkova »Narodna pratika.« Za te volitve so Žerjavovci na Štajerskem izdali agitacijsko brošurico, katero so krstili »Narodna pratika za leto 1925.« Naslovna stran nosi tudi podobo in sicer na sredini črnooblečenega mustačastega Srba s šajkačo na glavi in za pasom ima ta junak nože in pištole. Z eno roko drži ta oboroženi Srb za roko slovenskega kmeta, ki ima v roki cepe, z drugo pa hrvaškega seljaka s koso v roki. Nad to trojico sveti zvezda. Ravno kar opisana naslovna slika tako jasno osviljuje razmere v naši državi in Pašič-Pribičević-Žerjavovo politiko, da ne rabi nobenega komentarja in spada samo na prvo stran policajdemokratske volilne brošure. Že ta podoba bo pripeljala v Pivkov tabor najmanj 10.000 volilcev, ki bodo vsi oboroženi s cepci. Na drugi strani razlaga pratikar navadno leto 1925 in proti koncu te razlage ugotavlja, da bo dne 8. februarja več različnih mrkov, ki jih bodo povzročili jugoslovanski volilci raznim škodljivcem naše države, kakor: Pašič, Pribičević, Žerjav, dr. Pivku itd. (Op. ur.) Za temi mrki pride koledar, kateremu sledi volilni koledar do 8. februarja. Kako bo z demokratsko povolitveno pratiko, tako daleč se ni drznil prekovati Žerjavov prerok. Za volilnim koledarjem pridejo razni napadi na voditelje SLS, na avtonomijo in med temi seveda en slavospev na špijona dr. Pivka. Taka je torej na kratko orisana dr. Pivkova »Narodna pratika«, ki bi naj bila nekake marijaceljske kapljice ali pa Elsafluid za boljšo prebavo dr. Pivkovega špijonstva in dr. Žerjavovega agromerkurstva.

Povsod sijajne manifestacije. Zadnje nedeljo so se razlezli policajdemokratski agitatorji in govorniki po raznih krajih Slovenske Štajerske. Pondeljkov »Tabor« že oznanja na dolgo in široko, da so se vsa zborovanja sijajno obnesla, ponekod je prišlo celo do pravih manifestacij za špijona dr. Pivka in agromerkurja dr. Žerjava. Izpod 100 udeležencev ni bilo na nobenem shodu. Zborovalci so sicer skrajja ugovarjali, a končno so jih policajdemokratski govorniki tako panali, da so bili vsi do zadnjega razven za Pivka in Žerjava še za Pribičevića. Demokratske shode so skušali razbiti radikali in to predvsem mariborski Tavčarji. Radikali so dosegli ravno nasprotno, kar so nameravali, zborovalci so se še tembolj krepko oklenili žerjavščine. V Ptujju na shodu je prišlo celo tako daleč, kakor sanja g. Špindler v »Taboru«, da je Luka Tavčar, ki se je pripeljal razbiti demokratski shod, ob koncu svojih ugovorov zaklical: »Živijo Pivko!« Ljudje, ki so čitali »Tabor« in Špindlerjeve sanjske bukve o sijajnosti in manifestacijah nedeljskih policajdemokratskih shodih, so se od smeha za trebuhe držali in rekli: »8. februarja vseh policajdemokratov v mariborskem volilnem okrožju ne bo 100.« Pred volitvami je vse za demokrate, a po volitvah so še vedno salamandre ribali in vlekli mušavega mačka za — dolgi — dolgi rep!

Kako je dr. Markovič poceni zboroval v Ptujju. Za pretečeno nedeljo je napovedal nosilec liste bratskega sporazuma g. dr. Markovič shod v Ptujju. Mariborski voditelji lažinacionalnega bloka so se tega zbal, pa so pohiteli v Ptuj ter tam najeli vse zborovalne lokale. Za vsakega so plačali po 200 D, samo, da bi bilo »že vse zasedeno« in oddano, ko pride tja dr. Markovič. Dr. Markovič pride tja s par spremljevalci ter obsedi v najbližji restavraciji »Pri beli zastavi«. Kmalu je zvedel, da so vsi običajni zborovalni prostori že oddani, zvedela so pa tudi Ptujčani, da je on v mestu in kmalu so ga našli. Mnogi so tudi prišli, ker se je toliko lokalov najemalo in nikjer drugje ni bilo zborovalcev. Kmalu je bila restavracija »Pri beli zastavi« polna, dočim so imeli laži-nacionalni blokaši kot najemniki vseh zborovalnih lokalov na svojem »shodu« z govorniki in aranžerji vred samo 40 ljudi.

Dr. Boža Markovič v Prekmurju. Od pondeljka naprej se mudil nosilec liste bratskega sporazuma dr. Boža Markovič na agitacijskem potovanju po Prekmurju. Vsi njegovi shodi so bili izvanredno dobro obiskani. Povsod je sprejelo prekmursko ljudstvo tega iskrenega rodoljuba z največjim navdušenjem. V prekmurski vasi Lžekovci pri Bekincih so

navdušeni zborovalci dvignili Božo Markoviča z rokami kvišku in mu prirejali prirsčne ovacije.

Ministrski avtomobili na agitaciji. Pašič-Pribičevićeva vlada se odlikuje tudi po tem, da je pretežna večina ministrov vzela iz Beograda avtomobile na agitacijo in jih zlorablja ter troši za vse, samo v državne svrhe ne. Avtomobil ministrstva za agrarno reformo šviga že cele tedne po varaždinski županiji, po Medžimurju in ormožkem okraju sedaj, ko je Pivkov in Žerjavov prijatelj advokat dr. Krizman minister. Stotisoče bo stroškov, plačalo bo seveda ljudstvo. Ko je bil Vesenjaki minister za agrarno reformo, ga nismo videli niti enkrat na uradnih potih v državnem avtomobilu. Ravno tako je z dr. Žerjavom. Tudi njegov avtomobil šviga na ljudske stroške že dva meseca po Sloveniji. Kakor ta dva, delajo tudi drugi. Tudi v tem se kaže — kje je poštenje in red in kje zloraba!

Malo pojasnila. Vzgladni lažnjivci so poročevalci »Jutra« in »Tabora.« Poročali so, da nisem zamogel zborovati dne 11. t. m. na Zavrču. Resnica je, da sem imel v mesecu decembru na Zavrču in v Turskem vrhu (fara Zavrč) dva shoda, na katere sem prav ponosen. Isti dan, ko so mi baje onemogočili zborovanje v Zavrču, sem zboroval z našimi poštenjaki pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju in popoldne v Stopercah. V Leskovcu so me dne 18. t. m. po poročilih »Jutra« in »Tabora« baje napodili. Žerjavovi demokratje bi si častitali in najmanj en teden pisali, če bi tako zborovali v Mariboru, kakor sem jaz med slovenskim krščanskim ljudstvom v Leskovcu. — O smešnem shodu dr. Salamuna in Majcena v Moškanjcih in o tragičnih shodih dr. Pivka v Stojncih in pri Sv. Marku ni vredno govoriti. Prosim pristaše in nasprotnike, naj v teh krajih primerjajo rezultate volitev 8. februarja s poročili »Jutra« in »Tabora«! — Ivan Vesenjaki.

Domače vesti.

Lav. škof dr. Karlin obolel. Obolel je na želodčno-črevesnem kataru prevzvišeni g. monsignor dr. Andrej Karlin, škof lavantinski. Lečita ga gg. sanitetni podpukovnik dr. Matej Justin in minister na razpoloženju dr. Ivan Jančič. Bolezen sicer ni opasna, a vendar je treba, da se visoki bolnik varuje vsakega vznemirjenja do konca prihodnjega tedna. Zato so med tem časom vsi sprejemi zdravniško odsvetovani. V zelo nujnih privatnih zadevah naj se prizadeti obrnejo na škofijsko tajništvo.

Vsestranski veliki župan g. dr. Pirkmajer. Veliki župan mariborske oblasti g. Pirkmajer se je v teh 14 dneh pred volitvami razvil v vsestranskega strokovnjaka in dobrotnika. Včeraj v četrtek se je mudil v protestantskem Prekmurju, kjer je s pastori reševal vprašanje evangeljskih šol. Obljubil je ugodno rešitev pod pogojem, da bodo evangeličani volili špijona dr. Pivka. Za danes v petek je sklical g. veliki župan kar dve anketi v Mariboru. Popoldne hoče rešiti v vinorejski šoli vinogradniško vprašanje, takoj zatem pa stanovanjsko. Brihten je postal ta naš dr. Pirkmajer kar čez noč in bi rad mariborsko oblast vsestransko osrečil in jej kulturno ter gospodarsko opomogel na noge 14 dni pred volitvami. G. Pirkmajerju želimo veliko uspeha k temu trenutnemu in vsestranskemu širokovnjaštvu in policajdemokratski vsemočnosti.

Mariborski dr. Koderman je bil v nedeljo deležen blažaje dr. Lipolda v Kaniži pri Pesnici. Ko so kmetski in delavski fantje izpraševali Pivkovemu advokatu dr. Lipoldu vest, se je dr. Koderman zadiral ob naše samozavestne može in jim grozil s tožbo. Ali skupila sta jih Lipold in Koderman. Niso jima naši sicer nič zalega stari, ali poslušati pa jih tudi niso hoteli. Da, dal Gospodje liberalni advokat! Naši zavedni obmejni Slovenci se od Vas ne dajo komandirati! Zapomnite si to!

Okrožno sodišče v Mariboru opozarjamo, da je v St. Lenartu še vedno sodnik dr. Čemer, ožji sorodnik advokata dr. Goriškega. Čudno, da sodbe v 99 slučajih od 100 izpadejo tako, kakor si želi Čemerjev zlahtnik. Ali še okrožno sodišče ni dala pregledati aktov v St. Lenartu? Opozarjamo, da zbiramo in shranjujemo ves material, ki bo svojedobno govoril jasno besedo o Čemerju in Gorišku ter tudi o tistih gospodih na višjem mestu, ki so bili sicer opozorjeni na šentlenarčki slučaj, a nočejo ničesar storiti. To je naš zadnji opomin! Povdarjamo, da te stavke ni zapisal kak »klerikalec«, ampak nekdo urugi, ki hoče, da se našim sodnijam ne pritisne pečat pristranosti.

Volilni sestanek Narodnega bloka v Cirkovcah pri Pragerskem. O tem volinem sestanku, katerega sta imela v Cirkovcah pri Goljatu dr. Pivko in Dolničar poročila včerajšnji »Tabor«, da je na tem sestanku nekaj nabujskanih fantičev delalo medklice, a shod se je vršil v najlepšem redu. Očividci iz tega sestanka nam poročajo, da so Cirkovčani dr. Pivka in Dolničarja eno stavno ven vrgli iz gostilne. Oba zagovornika naprednega bloka sta pri neprostovoljnem poletu iz gostilne slišala še marsikak očitek o špijonstvu, izdajstvu itd.

Srb dr. Boža Markovič jim je zamašil usta. Iz Ljutomeru smo prejeli: Zadnje nedelje se je dr. Boža Markovič po lepo uspelem shodu v Ptuju pripeljal na avtomobilu v Ljutomer. V Ljutomeru se je zbralo veliko ljudi, da bi slišali iz ust poštenega in za bratski sporazum iskreno vnetega Srba poročilo o politični situaciji. Med poslušalci je bilo tudi nekaj Žerjavovcev, ki so kot miš tiho poslušali Markovičeva izvajanja, dokler se ni dotaknil vzpostavitev Davidovič-Koročeve vlade. Ko so ti policajdemokrati slišali imeni Davidovič in Korošec, so začeli vpiti, kričati in motiti govor. Da pomr te divjake, ki ne prenešajo resnice, jim je rekel dr. Markovič: »V Beogradu na univerzi imam 80 tovarišev vseučiliščnih profesorjev. Ti kolegi so vsi z menoj vred odločnega mnenja, da je dr. Korošec kot prosvetni minister v treh mesecih več storil za Srbijo in Makedonijo v prosvetno-kulturnem

oziru nego Pribičević v vseh letih, odkar ima prosvetni resor!« Ravno kar pribita izjava dr. Markoviča je razburjene policajdemokrate tako presenetila, da so prav do konca čisto mirno poslušali dr. Markovičev govor.

Obmejni prerok. Od Sv. Jurja ob Pesnici poročajo: Robnikove zasluge za slovensko ljudstvo ob meji se sicer ne dajo v kratkih vrstah popisati, pa najvažnejše bi bilo dobro osvežiti v spominu naših ljudi. Kakor sploh mnogo velikim možem, tako je tudi njemu preti la grozna nevarnost, da bi ga narod še le po smrti začel čislati in mu staviti spomenike. K sreči je padel v kotel sedanjega volilnega vrvenja, kakor pade muha v vročo juho, in zadnji čas je, da se spomnimo njegovih zaslug, predno dokonča svoj tek. Glavna vrlina na Robniku je globokost in nerazumljivost njegovih misli. K sreči še ta veleum spiše včasih kakšno notico v »Tabor« ali »Domovino«, da bodo pozni rodovi sestavili zbirko njegovih, s svetopisemskimi citati okrašenih fragmentov, iz katerih bi naj tudi že mi, njegovi sodobniki vsaj deloma spoznali, da veljajo v sedanji volilni borbi zlasti njemu besede nebeskega Očeta: Ta je moj ljubi sin, nad katerim imam dopadenje. (Mat. 3, 17.) Nevenljive zasluge si je priboril gospod štjurski prerok s svojo blestečo zgovornostjo. Priprosti človek n. pr. Bračkov »Beinknecht« sicer imenuje njegovo zgovornost — dobro gofljo ali široko fafljo — pa kdo se bo oziral na takega kritika! Kakor pribito stoji, da ne zmore ves obmejni pas moža, ki bi v govorništvu segel Robniku vsaj do gležnjev — — Njegova govorniška spretnost te prepriča, da je črno belo in narobe! Koruzo za Sv. Križ je Robnik izdusoval — manevre lani je Robnik preprečil, da so vsi duhovniki krivični pismarji in farzeji, je dokazal Robnik iz sv. pisma, da je njegova politika prava, dokazuje teden za tednom Robnik, ko po gostilnah plačuje in plačuje svojim zvestim, kolikor drži koža. Škoda, da niso gospod Žerjav Robnika postavili na višje mesto — ker služba obmejnega političnega priganjača je zanj vendar sramotno nizka, po svojih prerokih zmoglostih bi bil sposoben za prvega generala celokupne protiklerikalne armade. Že davno bi bila strta Petrova skala, če bi jo bili napadli svobodomiselnici pod Robnikovim vodstvom! Zato pa obmejno ljudstvo, pokloni se v ponižni udanosti preroku Robniku in prinesi mu na dan volitev v dar do vrha polno prvo škrinjico.

Delajte si prijatelje s krivičnim mamonom. Od Sv. Križa pri Mariboru smo prejeli: Malokomu je znano na Radečka graba, ki se privije mimo Mirnega doma čisto do vnožja Sv. Križa. Lani se je nekaj govorilo, da so se ponoči »šmuglerji« prekotatili v Špeterjev kamenolom, ki tvori zadnjo točko svetu maloznane Radečke grabe. Pa tudi v temno Radečko grabo je prisvetila preroška luč apostola Robnika v nedeljo, 11. t. m. V Haričevi gostilni je bil sestanek protikrižanskega narodnega bloka. Z velikim veseljem je prerok Robnik razodel vsem navzočim novico, da ni več daleč čas, ko se bo zrušil Sv. Križ v podrtijo — ker silno velika je že luknja v Špeterjevem kamenolomu — treba bo še kakih 14 dni vztrajnega dela in rov za polaganje min bo gotov. Ker bi pa dinamit še vsekako bil preslab, da bi dvignil ogromni hrib Sv. Križa, je prerok Robnik pokazal neko drugo snov, ki je tisočkrat močnejša kot vsak ekrazit — in to — — čujte in strmite — — sta naša dva lista »Straža« in »Gospodar«. Ko so še vseeno nekateri maloverneži zmgivali in skimavali nad tem predrznim načrtom, je pritisnil prerok Robnik na knof svoje volilne agitatorske denarnice ter obenem pomežikal gostilničarju. Čudovita sprememba! Na vseh mizah so se prikazali litrčki rujnega vinca in proti poznim polnočnim uram je odmeval po samotni Radečki grabi bojni klic sovražnikov Sv. Križa — aubiks Krizancani! Gospod Robnik pa je doma zaznamoval v svoj notes: Pri Hariču plačal sicer samo 10 litrov, toda reci in piši: 100 litrov. Delajte si prijatelje s krivičnim mamonom! (Luk. 16, 9.) — Ali so ljudje neumni! Rožičev Hanza je postal navdušen demokrat! Da bi mu le nebi obličal v grlu kak žganik Žebotove koruze!

Kako postavljajo Žerjavovci postajenačelnike. Postaja Vuzenica je bila razpisana do 31. januarja in se je nato razpis podaljšal za šest dni. Dekret za vuzeniškega postajenačelnika že ima eden izmed reflektantov in to seveda Žerjavovec in bližnji sorodnik uskoka iz Samostojne stranke. Imenovanje se je torej zgodilo pred potekom razpisnega roka. — Enako je z imenovanjem postajenačelnika v Ormožu. Tudi to mesto je razpisano, a vse ve, da ga dobi brat mariborskega g. velikega župana.

Požar upepelil parno žago — škode nad 4 milijone dinarjev. Iz Limbuša nam poročajo: Na Laznici pri Limbušu si je po prevratu postavil mariborski lesni veletržec g. Drago Kobi veliko parno žago. Žaga je bila skozi leta v polnem teku in krog žage je bilo vse polno že zrezanega lesa, pa tudi ogromni kupi hlodov, ki so bili pripravljene za žago. Do žage je vodil poseben železniški tir. Na Kobijevi žagi je izbruhnil v pondeljek ob pol 11. uri po noči požar. Kako in zakaj je začelo goreti, še do danes ni pojasnjeno. Iz žage se je ogenj razširil po lesnem skladišču in v najkrajšem času je bil ves kompleks v plamenih. Na lice nesreče so brzele od vseh strani požarne brambe, a na kakšno uspešno gašenje ni bilo niti misliti, ker v bližini ni bilo vode, drugič pa je gorel smolnat smrekov les. Gorelo je celo noč od pondeljka na torek in še v torek dopoldne. Zgorelo je vse, kar je bilo na skladišču lesa, še plot krog žage. Škoda znaša 4 milijone dinarjev, a zavarovan je bil g. Drago Kobi komaj za eno tretjino povzročene škode.

Zahvala. Mariborski lesni veletržec Drago Kobi se najprisrčneje zahvaljuje vsem gasilcem pri gašenju požara njegove parne žage udeleženi požarnih bramb, ki so prihiteli od vseh strani na lice nesreče in dokazale občudovanja in priznanja vredno požrtvovalnost.

Novice iz Šmartna v Rožni dolini. Ko je pretekli petek krog dveh popoldne šla iz Celja tukajšnja žena Al. Lešnik, je bila pri belem dnevu roparsko napadena. Dva možka, eden krog 20, drugi blizu 30 let, planeta iz gozda z dolgim nožem nad njo ter ji grozita s smrtjo, ako se oglasi. Na to ji preiščeta koš in vso obleko. Ker denarja ni imela, ji vzameta zabelo, ki jo je kupila v Celju, moko in drugo, kar je nakupila, pa ji razmečeta po travniku ter zopet izgineta v gozd. Smrtno bleda je prišla revica domov ter ni imela otročičkom kaj dati, ko so lačni čakali kosila. — Isti dan se je zgodila v Ločah velika nesreča. Banovemu Lojzku, krog 19 let staremu fantu, je rezna mašina pri laktu odrezala roko. Pomagal je pri sosedu delati rezanico, pa se mu je kluka izdrla iz kolesa, ko ga je v največji naglici gnal, zato je zdrknil z roko pod koso in roka je v trenutku odletela daleč od mašine. Ponesrečenemu fantu so morali v celjski bolnici še višje odrezati roko, da so mogli sešiti strašno rano.

Zima v Alpah je snov skioptičnega predavanja, ki ga priredi Mislinjska podružnica Slovenskega planinskega društva v Slovenjgradcu s sodelovanjem Odseka amater-fotografov SPD iz Maribora v nedeljo, dne 25. januarja, točno ob 3. uri popoldne, v dvorani hotela Gol v Slovenjgradcu. Predavanje je jako zanimivo in opremljeno z velikim številom slik, zato naj nikdo ne zamudi priti.

Osrednje poveljništvu državne varnostne straže za Slovenijo razpisuje dobavo čevljev za zbor varnostne straže. Ponudbe je staviti do 27. januarja 1925. Natančneje glej »Uradni list« za ljubljansko in mariborsko oblast glave št. 4 od 17. januarja 1925.

XXXV. redna skupščina društva »Pravnika« se bo vršila na dan 28. januarja 1925 ob pol 6. uri popoldne v pravosodni palači št. 79 v Ljubljani. Dnevni red: 1. Poročila odbora in preglednikov. 2. Volitve načelnika, odbornikov in preglednikov. 3. Slučajnosti. K obilni udeležbi vabi odbor.

Dnevne novice.

Zadnje — sredino »Stražo« nam je policija potem, ko je bila dotiskana in pripravljena za ekspediranje, zaplenila radi nedolžne notice med dnevnimi noticami na drugi strani.

Pozor na modri križ in položnice! Znak, da naročnina preneha s 1. ali 15. februarjem. Naročnina stane celoletno 80 din., polletno 40 din., četletno 20 din., mesečno 7 din. V inozemstvo še enkrat toliko. — Mnogi še niso ponovili naročnine za leto 1925. Vsem, ki še za leto 1925 niso nič plačali, se list prihodnji teden ustavi! Podvizajte se tedaj, ker neposredno pred volitvami in po volitvami bodo naši listi najzanimivejši. — Upravništvo.

»Sijajna« manifestacija Pribičevićevih demokratov v Varaždinu. V nedeljo je imel po dolgih in temeljnih pripravah Pribičević shod v Varaždinu. Tri dni poprej je začela policija zapirati »sumljive« Hrvate in iz Zagreba je prišla cela četa detektivov. Po okoliških vaseh so pa bili na delu policajdemokratski agenti, ki so nagovarjali kmete, naj pridejo v nedeljo v Varaždin, ker bodeta tam ministra Krizman in Pribičević reševala važna agrarna vprašanja ter tudi zemljo delila. S to prevaro so res spravili skupaj večinoma iz Medžimurja zelo dobro računano 2000 ljudi. Prebivalstvo mesta in okolice je bilo popolnoma pasivno. Pribičević se je pripeljal v Varaždin z avtom, na shod je pa prišel okrožen od močne čete orjunašev. Svoj govor je začel s »pomozi Bog junacil« ter je razlagal, da je proti Veliki Hrvatski ravno tako, kakor proti Veliki Srbiji. Najbolj je še zadel, ko se je potožil, kako ga mrzijo doma in v inozemstvu. Na shodu je bil tudi Lovro Petovar iz ormoške okolice. — Med govorom so se začeli prevarani in razočarani seljaki urno razhajati, policajdemokratski štab je pa še uprizoril par izgredov. Tako so na Trgu svobode navalili na nekega moža, ki je čital »Hrvata«. Policija ga je komaj ubranila pred orjunci. Pozneje so orjunci precej nevarno oklali nekega trgovskega pomočnika, ko so se pa razgreti od vina in navdušenja vračali nazaj, so pa streljali v vlak in ogrožali mirne potnike.

Uradniški denar in PP. režim. Beograjska »Pravda« piše: Po finančnem zakonu je vlada dolžna, da vlaga po 1 odstotek od vseh nabav v poseben fond Zveze uradniških nabavljalnih zadrug. Do danes se je steklo v ta fond do 20 milijonov dinarjev. Ker uradniške nabavljalne zadruge ta denar potrebujejo, je Zveza zahtevala, da se ji ta denar izplača. Na ponovne zahteve Zveze pa vlada sploh ni odgovorila, iz česar se vidi, da finančno ministrstvo denarja ne more izplačati, ker ga je že za razne namene porabilo. Ni treba misliti posebno daleč, da razumete, kam je izginilo teh 20 milijonov.

Novo glasilo Davidoviča v Splitu. V Splitu v Dalmaciji je te dni pričel izhajati nov list, ki se je proglasil za glasilo Davidovičeve stranke, ki je v Dalmaciji dokaj močna. Imenuje se »Pučki list« ter bo v začetku izhajal samo tedensko.

Velika katastrofa v zagrebški električni centrali. — V noči od nedelje na pondeljek je zadela zagrebško električno centralo velika katastrofa, ki je zahtevala poleg ogromne materijalne škode tudi človeške žrtve. Velik parni kotel za pogon dinamno strojev je eksplodiral s strahovitim pokom ter popolnoma porušil poslopje, kjer bil montiran. Pok so slišali po celem mestu in v istem trenutku so pogasile tudi električne luči ter je bilo mesto zavito v temo do ene ure zjutraj. Učinek eksplozije je bil strahovit. Veliki kosi arminarnega betona so bili odtrgani ter v velikem loku vrženi na ostala poslopja električne centrale. Debele traverze je straš-

ni pritisk skrivil kot travne bilke. Učinek bi bil še strašnejši, da ni bil parni kotel tako montiran, ter preskrbljen z varnostnimi pripravami, da je bila eksplozija v svojem efektu precej zavirana. V trenutku katastrofe se je nahajal na kotlu kurjač, katerega je vrglo najmanj 25 metrov v zrak. Pri padcu na tla je ostala od telesa le nerazločna masa mesa, obleke in krvi. Poleg kotla je bilo zaposlenih 11 delavcev, ki so vsi več ali manj težko ranjeni. Škoda je precenjena na 2 milijona dinarjev. Strokovnjakom je nenadna eksplozija prava uganjka, ker je dosedaj kotel vedno brezhibno funkcioniral ter ni bilo opaziti na njem nikakih napak.

Čaruga prosi za pomilostitev. V osjeških ječah zaprti Čaruga je naposled vendarle pričel dvomiti, da bo kar tako pomiloščen. Približuje se namreč čas njegove usmrtitve in Čaruga dela sedaj zadnje poizkuse, da se reši vešal. Te dni je prosil, naj ga obišče njegov bratitelj; Čaruga je skušal zagovornika nagovoriti, da naj se odpelje skupno z njegovim očetom v Beograd h kralju, da izprosi pomilostitev. Ječa je razbojnika tudi telesno popolnoma ubila. Vsled težkih verig, s katerimi je okovan, je tako oslabil, da se komaj vleče. Skoraj ves čas leži na svoji slamnati postelji. Nasprotno so njegovi trije na smrt obsojeni tovariši dobre volje in telesno čili. Dva izmed njih se še vedno nadejata rešitve, dočim je Prpič prepričan, da ne bo pomiloščen, pa ga v kljub temu ne zapušta dobra volja.

Memoari princa Jurija. Kakor poroča beograjski list »Smotra«, je izdal princ Jurij, brat našega kralja, svoje spomine, ki nosijo napis: »Iz mojih zapiskov.« Memoari se najbolj obširno bavijo z osebo Pašiča, s katero je politični položaj Srbije v zadnjih decenijah najtesneje zvezan. Knjiga je zelo zanimiva radi važnih podatkov, ki omogočajo razumevanje motnega političnega položaja v Srbiji, ki je omogočil Pašiču, da je postal skoro absoluten gospodar v državi.

Samomorilni poskus mladega gimnazijca. V Osjeku se je vrgel pod vlak učenec 4. razreda gimnazije Ivan Djekovič. Vlak je dijaka prevozil, vendar ni zadobil smrtnih poškodb. Našli so težkoraženega poleg proge. Vzrok samomora je izjava nekega osješkega zdravnika, ki je dečku pri preiskavi povedal, da je težko bolan na pljučih in da ni zanj zdravila. Iz obupa je hotel samomorilec svoje trpljenje skrajšati s strašnim činom.

Smrt radi slabih tramvajskih stopnic. V Sarajevu je hotela vstopiti v tramvaj neka Siana Bračić. Ko je stala na stopnicah, so se te udrle in padla je pod voz, ki jo je povozil. Tako je zaničnost uprave tramvaja povzročila smrt ugledne sarajevske žene.

Izredna tatvina v Beogradu. Beograjska kriminalna kronika sigurno do sedaj ni beležila tako čudovite tatvine, kakor se je dogodila te dni. Roditelji neke poročene Beograjčanke so svojo hčerko omamili s kloroformom, jo zapakali v zaboj ter odposlali po železnici kot navadno pošiljko v Skoplje. Do te tatvine jih je privedla ženitev hčerke Sultane, katero so bili namenili nekemu bogatemu Bolgaru v Sofiji, toda ona se je proti njihovi volji poročila z Beograjčanom Pajičem. Roditelji hčerke, ki stanujejo v Južni Srbiji ter so zelo bogati, so nato obiskali mladi par v Beogradu in ko je mož odšel od doma po opravkih, sta se stara dva spravila nad hčerko ter jo omamila. Na lešenem zaboju, v katerem bi se morala voziti do Skoplja, je bilo napisano, da naj se ravna zelo oprezno, ker so v njem lahko zdrobljive stvari. Štirje Bolgari so odnesli kovček na postajo. Odpošiljatev je preprečil mož, ki se je še pravočasno vrnil domov ter zvedel od služkinje, kaj se je zgodilo. Pohitel je s policijo na kolodvor ter rešil svojo ženo neprosto voljnega potovanja v Južno Srbijo.

Celjske novice.

Dr. Korošček shod v Celju je celjskim jutrovcem tako glavo zmešal, da so po »Jutrovem« poročilu videli v velikanski množici udeleženih volilcev same mežnarje. Slučajno pa se je shod vršil v nedeljo, ko ravno mežnarji in kaplani vsled svoje službe niso mogli priti na ta shod. Udeleženi volilci vedo pa ravno narobe povedati, da je bila udeležba tako sijajna, da je bila dvorana v Narodnem domu najmanj za enkrat premala in je moralo žalibog na stotine navdušenih volilcev brez udeležbe na shodu oditi vsled pomanjkanja prostora. Kaj bi šele bilo, če bi bili res še vrhu tega vsi službeno zadržani mežnarji prišli zraven! Sijajni uspeli nedeljski shod nam je ravno porok, da bodo navedeni volilci SLS, koje naziva »Jutro« mežnarje, dne 8. februarja tako glasovali za kandidate SLS, da bo Žerjavovcem še dolgo zvonilo po ušesih.

Nemška hiša v Celju dela sedaj demokratom Žerjavovega kova že precejšnje skrbi. Da zakrijejo svojo sramoto, hočejo baje pritegniti tudi posamezne pristaše SLS, da pri stopijo kot člani k društvu »Celjski dom.« Seveda bodo naši pristaši tako ponudbo hvaležno odklonili, ker nikakor niso voljni delati Žerjavovcem štafaže pri taki koruptni aferi, ki je vrhu tega v pravnem oziru še popolnoma nerazčiščena in še bo lahko svojčasno tem gospodom demokratom prinesla veliko blamažo.

Značilno za težke čase. Pred kratkim se je vršila dražba Joštovega parcelina v okolici Celja. Dasi se prodajo stavbe na javni dražbi za polovično ceno, ni bilo najti nikakega kupca, tako da se je moralo dražbeno postopanje za pol leta ustaviti. Iz tega je razvidno, kako daleč so ljudje že prišli, da nikdo nima več denarja, ko je vse izčrpano za visoke davke in visoke obresti. Podobni slučajji se v okolici Celja ponovno dogajajo tudi pri dražbi premičnin, ko gre celo za neprimerno manjše zneske, a kljub temu večinoma ni kupcev, ker ljudje nimajo denarja, če tudi so premičnine še tako po ceni. Daleč so nas »državotvorci« pripeljali. Ljudje čutijo na lastni koži blagodejnost Žerjavovega režima tako, da se mora kmalu zadnji Slovenec z

gnusom obrniti od stranke, ki je ljudstvo s pomočjo svojih drugih zaveznikov tako daleč pripeljala.

Glasbena Matica v Mariboru je z velikanskim uspehom dne 14. in 18. t. m., obakrat pri razprodani dvorani, proizvajala Dvorakovega »Mrtvaškega ženina.« Zanimanje za ta koncert je raslo od dneva do dneva in obakrat je bila dvorana razprodana že par dni pred koncertom. Sicer se tudi po drugem koncertu zanimanje ni še poglelo, vendar iz tehničnih razlogov ne kaže, da bi se dalo to delo še v tretje v Mariboru, pač pa se je odločil odbor, da bo proizvajal »Mrtvaškega ženina« na Svečnico, dne 2. februarja ob 17. uri v Celju v veliki dvorani Celjskega doma (hotel Union). Savinjske trge in sploh celjsko okolico posebno opozarjamo na to krasno prireditve, ker se kaj sličnega v Celju ni še slišalo. Pri koncertu nastopi 100 pevcev in 70 godbenikov, kot solisti pa nastopijo sledeči umetniki: gđc. Vladimirovna, operna pevka (sopran), nadalje znameniti zagrebški baritonist pater Kamilo Kolb in g. Živko (tenor). Obiskovalcem svetujemo, da si pravočasno preskrbe vstopnice, ki so v predprodaji v trgovini Goričar in Leskovšek; istotam se dobi tudi besedilo. Čujte to velikansko skladbo in ne bode Vam žal!

Perilo je drag zaklad

zato štedite z njim in uporabljajte samo >ZLATOROG< terpeninovo milo, katero je brez vsakih primesi in zato zajamčeno neškodljivo!

Pomisleki k stanovanjski anketi.

G. veliki župan dr. Pirkmajer sklicuje za danes veliko anketo z naslovom namena: Pospesevanje gradbene akcije in omiljenje stanovanjske bede v Mariboru.

To je vse prav in lepo od g. velikega župana. Sredi volilnega boja in najhujših nasilij, kakor si jih privoščijo na celem svetu poleg samostojnih demokratov in nekaterih radikalov edino le še Mussolini, misliti in skrbeti na trenutno največjo socialno in gospodarsko potrebo, to v čast in zaslugo g. velikega župana očitno pobija precej razširjeno mnenje, da je pravzaprav le eksponent politike, PPZ režima.

Gre pa za vprašanja, ali je ne glede na pravi, javnosti nepoznani povod sklicanje te ankete umestno ravno sedaj tik pred volitvami? Nam se vsaj tako zdi, da je sedanji čas za tako resno nalogo zelo neugoden. Ako bi si politične stranke vzele isto nalogo na program svoje volilne agitacije, bi to stvari sami prav nič ne škodovalo, če bi se to sredstvo tudi lahko smatralo zgolj za volilno propagando. Ne škodovalo bi to stvari sami, ker bi bil skrajni čas, da se ravno politične stranke začno resno zanimati tudi za to najbolj pereče vprašanje, ker se bodo stranke morale z njim resno pečati takoj po otvoritvi narodne skupščine. Volilci bi imeli najlepšo priliko se prepričati, katera stranka se najresneje zavzema za to vprašanje.

Ampak, če se tako pereče stvari loti tik pred volitvami, sam veliki župan, katerega se, kakor zgoraj rečeno, splošno smatra kot eksponenta režima, ki je skozi celih 6 let doprinašal bridke dokaze, da ni imel niti najmanjšega smisla si osvojiti rešitev stanovanjskega vprašanja in ki je dozdej trdovratno odklanjal vsako iz naših krajev mu dohajajočo prošnjo za odpomoč v stanovanjski bedi, tedaj se nam zdi ta korak g. velikega župana ravno v tem trenutku najmanj rešeno zelo riskiran. V interesu dobre stvari, za katero tu gre, se izplača stvari iti še bolj na dno.

V prepričanju, da g. veliki župan to anketo smatra za resno, se nam vendarle čudno zdi, kako to, da si je dal propagando za tako splošno zadevo razglasiti samo v listih svoje politične stranke? Na rešitvi stanovanjskega vprašanja smo vendar zainteresirani prav vsi in ne stoji nikjer zapisano, da imajo ravno v Jurčičevi ulici poseben patent za rešitev tega vprašanja. In tudi nismo doslej še nikdar slišali, da bi bila ravno dva gotova lista uradno glasilo g. velikega župana.

Začetek za to anketo je, tudi če se to razglasenje ni izvršilo namenoma, vendar le taktino popolnoma zgrešeno.

Zdaj pa pride še čas sklicanja. Že v slučaju prve slične ankete v Ljubljani se je od vseh stranij najbolj zato kritiziralo, ker je bil čas med vabilom in rešitvijo za tak važen predmet veliko prekratko odmerjen. Ljudje vendar

nimajo časa, hoditi samo na nepripravljene ankete. Tozadevno je naš g. veliki župan še prekosil svojega g. tovariša v Ljubljani. Kako naj se vabljeni interesi, ki so s svojim delom zaposleni, v treh dneh pripravijo za tako resno stvar? Samo stare fraze o podpori od države, občine in bank zopet pri tej priliki ponavljati in premlevati samoobsebi umevno potrebo zidanja stanovanj in razvoja mesta, to vendar ne more biti namen ankete?

Pa recimo, da bi bilo vse to v redu ali pa postranskega pomena, če se je formalno grešilo. Čitali smo, da je ne nekem shodu stavljal nekdo vprašanje, kakšno garancijo more nuditi, da bo tako, kakor društvo trdi. To vprašanje se nam v tem slučaju še posebno vsiljuje. Kakšno garancijo pa zamore g. veliki župan nuditi anketi, recimo, da se tu izvrše najidealnejši sklepi, da se bodo isti tudi izvršili? Kdo jih bo izvršil? Sedanja vlada? Absolutno izključeno! Ali ima g. veliki župan dr. Pirkmajer napram sam sebi garancijo, da bo mogel anketine sklepe izvršiti še tudi po 8. februarju?

Ako pa naš g. veliki župan na sklicanje te ankete od svojega šefa ni bil kolandiran, kakor je bil njegov kolega v Ljubljani, tedaj mu v njegovi »idealni« skrbi za blagor naroda priporočamo, še en korak dalje. Upošteva naj, da smo že tri leta dovolj »anketirali« o tem vprašanju in storili toliko več ali manj pametnih sklepov, da bi bili med tem že zgradili drugi Babilon. Predno naj sedaj zopet 60 ljudi, med njimi juridični sofist dr. Pipuš in eno črko vsako uro iztegajoči g. Aljencič k obsežnemu dnevnemu redu zopet ponavlja že znane stvari, naj g. veliki župan raje radovednežem pokaže vse že izdelane načrte iz predležečih mu aktov in naj raje odkrito pove, zakaj se doslej niti eden teh načrtov še ni izvršil. Mi smo prepričani, da če bi vabljenici slišali le en del že zdavnaj sklenjenih načrtov, bi odpadlo vsako nadaljno anketiranje, ker kaj novega med tem nismo še iznašli.

Veliko večjo zaslugo bi si bil g. veliki župan v svojem idealizmu za stanovanjsko vprašanje stekel, ako bi bil na podlagi že gotovega materiala, če ni mogel drugega doseči, saj pričel velikopotezno propagando v tisku, s predavanji, s pouki, tako da bi naši ignoranti o tem vprašanju imeli vsaj osnovne pojme.

Nas vsaj je razočaral dnevni red te ankete, ker se mu vidi, da ga ni zamislil kdo, ki količkaj pozna socialno in gospodarsko dalekosežnost tega vprašanja. Je matematično izključeno, da bi se dnevni red mogel na en večer količkaj izčrpati, ako je namen te ankete, da vsakdo vabljenih izpregovori k vsaki točki le par minut. Upamo pa, da bo imel kdo vabljenih pogum, brez fraz povedati, kaj je trenutno najnujnejše, da se stanovanjsko vprašanje prične resno reševati.

Sicer pa priznamo, da je ta anketa lepa reklama tudi za stanovanjsko vprašanje.

Iz Maribora.

PRORAČUNSKA SEJA MARIBORSKEGA OBČ. SVETA.

V torek je pričel mariborski obč. svet razpravljati o proračunu mestne občine za leto 1925. Pred prehodom na proračunsko debato je rešil nekatere tekoče zadeve.

Za člane 9 volilnih komisij, ki bodo poslovale na dan državnozbornskih volitev na 9 voliščih v Mariboru, so imenovani sledeči obč. svetniki: za I. volišče dr. Jerovšek, Bureš, Podlesnik, za II. Roglič, Weixl, Lorber, za III. dr. Lipold, Stabej, Lahovič, IV. Šoštarič, Pivec, Pfriemer, V. Pucelj, Murko, Favaj, VI. Ozvatič, Glaser, Nekrep, VII. Živortnik, Majerič Kovačič, VIII. Selinšek, Hohnjec, Ošlak, IX. Zmazek, Tumpej in Planinšek.

Glede novega štatura študijske knjižnice se je posvetovala od obč. odbornikov določena komisija s kurtorijem knjižnice. II. odsek se bo s tem natančneje bavil.

Poračun za leto 1925.

V imenu finančnega odseka je poročal v novem proračunu dr. Jerovšek. Poročevalec je izvajal:

Opraviti imamo danes z občinskim proračunom. Proračun je pravzaprav najvažnejša naloga vsakokratnega obč. zastopa. Naloga obč. zastopa so predvsem gospodarske in te gospodarske naloge se rešijo za dobo enega leta povečini s proračunom.

Gospodarski položaj občine ni bogve kako rožnat. Kakor menda v vseh drugih občinah, tako tudi mariborski občini vedno primanjkuje denarja. Porastli so sicer za leto 1925 dohodki, a v isti, če ne višji meri so porastli tudi izdatki. Naš proračun izkazuje potrebščine D 8.356.543.— in kritja D 8.120.818.50, torej deficita D 235.724.50, prvotno D 775.000.—. In to je skoraj izključno le redni promet, za izredni promet so so v proračunu le nekatere majhne postavke. Proračunske številke so torej ogromne. Finančni odsek se je pri pretresovanju proračuna ravnal po teh le načelih:

1. Občanom se ne sme naložiti nobenega novega bremena, ker že dosedanja bremena zelo težko nosijo. Potrebno je, da občina izhaja z dosedanjimi dokladami. Zato je

2. potrebno, da se potrebščine ali izdatki spravijo v sklad z dohodki. Najprimitivnejše načelo vsakega pametnega gospodarstva mora biti: Ne potroši več, kakor imaš! Slab gospodar, kdor več izda, kakor ima. Mi živimo v dobi, ko še težko občutimo posledice nesrečne vojske. In vsakdo izmed nas je moral svoje življenje pač drugače uravnati, kakor ga je bil poprej navajen. Vsak posameznik si mora marsikaj odreči, mora si prihraniti, ker drugače gre gospodarstvo rakovo pot. Marsikaj bi bilo potrebno napraviti, a ni denarja. Zato se pač mora začasno odložiti.

Dobro bi bilo, da občina temu ali onemu pomaga, da izboljša gnotni položaj, a ne more vsega storiti, ker ni sredstev.

Tudi naše načelo mora biti: Stediti in zopet šediti, kjer je le mogoče. Občina nima denarja za razmetavati. Vso obsodbo, posebno v današnjih časih zasluži krivo načelo nekaterikov, ki se jim občinski denar nič ne smili, si z občinskim denarjem hočejo izlicirati priljubljenost pri ljudskih masah, ki občinski denar takorekoč vsiljujejo tam, kjer ga mnogokrat nikdo niti ne zahteva. To ni pametno gospodarstvo. To je razmetavanje in to ne sme biti.

Stedenje samo pa še ne zadostuje.

Občina ima celo vrsto podjetij, od katerih nekatera vsaj še niso dobro urejena. Zadnja leta žal, se mnogokrat pri obč. podjetjih ni gledalo na to, da bi bila dobičkonosna, niti na to, da bi si pri podjetjih vsaj bili dohodki in stroški v ravnovesju. Tučtam je prevladovalo načelo: Če mestno podjetje nič ne nese, če je celo deficitno, to nič ne stori, naj pa davkoplačevalci doplačajo. A to načelo je krivo. Ako v privatnih podjetjih dohodki ne krijejo stroškov, gredo podjetja v konkurz prej ali slej. In ravno tako so na polomu pravzaprav tudi obč. podjetja, ako izkazujejo izgube.

Treba bo torej podjetjem posvetiti vso skrb in pozornost. Če že podjetja ne izkažejo dobička, akoravno se zahteva, pa vsaj izgube ne smejo imeti. Na to bo treba gledati pri vseh podjetjih in se bodo morali odpraviti povsod obstoječi nedostatki, da podjetja vsaj pasivna ne bodo.

Ravnotako bo treba posebno pozornost posvečati tudi vprašanju in to vprašanje študirati, ali tako imenovani mestni delavci pri stavbenem uradu, ki obično stanejo dnevno D 3.469,20 in letno nekako D 1.040.760.—, občine ne stanejo preveč, odnosno ali občina dela za svoje ceste ne plačuje v svojo škodo. Po prepričanju fin. odseka ima občina teh delavcev veliko preveč, ker bi polovica teh delavcev — izvzajem pometače — morala opraviti isto, kar zdaj opravijo vsi, ako bi ti delavci res tudi delali, kakor se spodobi. Na vsak način je treba enkrat odločno prelomiti z dosedanjjo prakso, da bi občina morala plačevati ljudi tudi tedaj, ako ne opravijo tega dela, ki bi odgovarjalo plači. Tu ne sme veljati samo načelo: Vsako delo je vredno svojega plačila, ampak tudi: Vsako plačilo mora odgovarjati svojemu delu! Nikakor ne gre, da bi ravno mestna občina morala biti zatočišče za razne delamržne elemente. Občina plača svoje moči pošteno, boljše, veliko boljše kakor privatna podjetja, upravičena pa je tudi za pošteno plačilo zahtevati pošteno delo.

Na ta tehtna izvajanja poročevalca so odgovorili najprej socialisti, ki so skušali splošno debato precej razlegniti. Prvi se je seveda oglašil dolgočasni Bahun. Zagovarjal je mestna podjetja, češ, da nosijo občini najmanj 600 tisoč dinarjev dobička.

Bahunu se očitno dopadejo časi, ko je on s svojimi sodrugi sestavljal proračun v katerem so bile predvidene vedno visoke svote za povzdigo Maribora, toda načrti so ostali samo na papirju in denar se je potratil.

Bahunovo klobasarjenje zavrne dr. Jerovšek s tehtnimi argumenti, ki so celo Bahuna prisilili, da je umolknil. Proračun sam ne obsega izrednih kreditov, pač pa se bo o njih razpravljalo na prihodnji seji. V letošnjem proračunu so tudi postavke za svote, ki so bile porabljene že lansko leto in preje, kot na primer dolg za asfaltiranje cest. Občina nikakor ne povečava brezposelnosti, če ne more zaposliti več delavcev. Že itak izda nad milijon dinarjev zanje. Za vse pa nima dela, zlasti sedaj, ko ni snega, za katerega bo nazadnje potreba prirediti še posebno procesijo.

Obč. svetniku Ošlaku, ki vpraša, zakaj ni v proračunu omenjena tovarnina, pojasni dr. Jerovšek, da se tovarnina pobira šele kake tri mesece, v proračunu pa je omenjena med mestnimi podjetji, ker se njen prinos steka v gradbeni fond. S tem je bila splošna debata končana in poročevalec je prešel na podrobno poročilo, o katerem bomo poročali prihodnjič.

Po sprejetju predlaganih postavk je sledilo nekaj predlogov finančnega odseka:

Klavnične pristojbine se zvišajo, in sicer

a) klavnina: za bike, vole, krave, telice in konje od 20 na 25 D, za svinje od 10 na 13 D.

b) Ogljednina za goved od 20 na 25 D, za meso od kg od 0,20 na 0,25 D, za svinje od 10 na 13 D, in za špahnarske svinje od 10 na 13 D.

Kopališčne cene se zvišajo:

Za kopelj s perilom: parna od 12 na 14 D, kadna I. razred od 9 na 12 D, kadna II. razred od 7 na 8 D, kadna III. razred ostane kakor dozdaj.

Za kopelj brez perila: Kadna I. razred od 7,50 na 9 D, kadna II. razred od 5,50 na 6 D, kadna III. razred ostane kakor dozdaj.

Mestnemu električnemu podjetju se naroči, da najpозnejše do 1. februarja predloži natančen, v posameznih postavkah detajliran proračun.

Mestnemu stavbenemu uradu se naroči, da svojim delavcem strogo zabiča, da svoja dela opravljajo vestno in urno, kakor tudi, da se vsaka nepokorščina nasproti nadzornikom kaznuje s takojšnjim odpustom. Mestni stavbeni urad si naj oskrbi potreben gramoz akordnim potom, ne pa z delavci, ki so plačani od ure.

Predlog o šolskih zdravnikih se izroči odseku.

Predlog glede šolobiskujočih otrok iz tujih občin se izroči odseku.

Veliki koncert Glasbene Matice v Mariboru. Orjaško Dvorakovo skladbo »Mrtvaškega ženina«, največjo svoje vrste na svetu, si je izbrala Glasbena Matica v Mariboru za prvi svoj koncert, s katerim se otvarja

proslava njene petletnice. Po trimesečnih pripravah in vajah, ki so zahtevale strnjene in napetega sodelovanja vseh matičnih moči ter trdnega, pogumnega zapiranja v uspeh, se je nastopilo pred občinstvom s to koncertno točko, koje izvajanje traja 2 uri. Uspeh je bil tak, kakor ga v Mariboru še nismo doživeli. Trikrat zaporedoma je Matica priredila ta koncert in vsakokrat je bil tekem 2 dni do zadnjega prostorčka raprodan, da si se je vršil v veliki Götzovi dvorani. Prvikrat, dne 13. t. m., je bil namenjen v prvi vrsti dijaštvu srednjih šol, drugikrat, dne 14. t. m. je imel slavnostno obliko in tretjikrat, v nedeljo, dne 18. t. m. se je priredil za zunanje posetnike in za tiste, ki prej niso dobili vstopnic ali pa so to velikansko in vabljivo skladbo hoteli slišati večkrat. — Pri slavnostnem koncertu dne 14. t. m. je spregovoril predsednik Glasbene Matice, gimn. ravnatelj dr. Jos. Tomišek uvodne besede za Matično petletnico, ki se bo, kakor je naglasil, praznovala skladno z duhom vladajočim v Matici, ne z reprezentativnimi prireditvami, ampak z delom; pokaže naj se, kaj je Matica delala in dosegla, ne pa, da bi se o tem le govorilo. Zato bo Matica priredila poleg sedanjega koncerta, ki je enotno-umetniški, še drugega, ki bo posnet iz zgodovine Matičnega delovanja in bo ponovil iz vseh dosedanjih Matičnih koncertov najznačilnejše komade; priredila bo tudi še tretjega, pri katerem bodo nastopili le gojenci matične šole. Tako hoče Matica stopiti pred javnost z vsemi tremi sestavnimi svojimi oddelki, to je, s pevskim zborom, moškim in ženskim, ki mu načeljuje g. Arnuš, nadalje s pravkar organizovanim društvenim orkestrom (načelnik dr. Valjavec) ter s svojo Glasbeno šolo, koje ravnatelj Fr. Topič je obenem tudi koncertni vodja in dirigent pevskega zbora in orkestra. — Pri slavnostnem koncertu so bili poleg mariborskih oblasti, na čelu jim knezoškofa dr. Karlina, velikega župana dr. Pirkmajerja in mestnega župana dr. Leskovarja, zastopani iz Zagreba nadbiskup dr. Bauer in predsednik Cecilijanskega društva g. tajnik Barle, nadalje iz Ljubljane Glasbena Matica po g. nadsvetniku Skalarju (zaradi bolehnosti se je opravičil gospod Matej Hubad, ki pa mu je občinstvo burno ploskalo, ko je dr. Tomišek imenoval ime »mojstra), Ljubljanski Zvon po g. Prelovcu, nadalje skladatelja p. Hugolin Sattner in E. Adamič. Izvajanje Dvorakovega »Mrtvaškega ženina«, kakor smo ga slišali v matičnem koncertu, je stal na višku popolnosti. Dirigent, ravnatelj Topič, ki ni le izvrsten, energičen, do vseh fines preizkušen vodja, ampak — kar pri »Mrtvaškem ženinu« prvo — globoko čuteč umetnik, da ne prezre nobene čustvene strani v kompoziciji, je tekom večmesečnih vaj ter ogromne skladbe zлил vse njene dele v tako harmonično celoto, da je izvajanje poteklo z vzorno enoto; občinstvo je bilo kar zamaknjeno. Ta uspeh je bil mogoč le z materijalom, ki z njim razpolaga Matica, ki si ga je s smotrenim delom, s požrtvovalnostjo in s strogo disciplino privzgojila. To velja v prvi vrsti o pevskem zboru, ki je postal umetniški aparat, da se mu lahko mirno prisodi najtežje delo. Orkester je še mlad in mu še manjka nekaj moči, zlasti pihal, ki si jih je izposodil od mariborske vojaške godbe; a tudi tu se že začrtavajo lepi končni uspehi. — Pri tokratnem koncertu imajo veliko vlogolisti. Mrtvaškega ženina je pel s finim čutom in dovršeno tehniko Matičin tenorist g. Živko, nevesto je uprizorila s pretresljivo milino, ki je ganila do solz (zlasti v nedoseženo lepi Marijini pesmi) gđc. Vladimirovna od narodnega gledališča v Mariboru, a pripovedovalca je pel z donečim svojim basom pater frančiškan Kamil Kolb iz Zagreba. Pater Kolb je nele obdarjen s krasnim, sonorno čistim glasom, ki obvlada nižine in zlasti višine svoje basovske vloge igraje in mogočno doni iz skupine 150 sodelujočih pevcev in godbenikov, ampak on je tudi na konservatoriju izšolan pevec; topot je sijajno rešil i dramatične momente, kojih je bogata ta Dvorakova skladba. Vsa čast oo. frančiškankom: iskrena zahvala pa gre č. g. provincialu v Zagrebu, da je — po posredovanju knezoškofa dr. Karlina — dal p. Kolbu primeren dopust. P. Kolb je dobil od Matice v zahvalo pomembno darilo: lesorez, ki predstavlja prizor iz Mrtvaškega ženina (delo g. Sojča), ravn. Topič pa od pevskega zbora srebrn venec, seveda poleg drugih vencev. Z venci so bili obdarjeni tudi g. Živko, gđc. Vladimirovna ter virtuoziinja gospa Brandl, ki je igrala v orkestru. Imeniten je bil začetek proslave petletnice Glasbene Matice v Mariboru. Iz njega smemo sklepati na sorazmerno nadaljevanje in harmoničen konec.

Prihodnja vaja mariborske Glasbene Matice se vrši v pondeljek zvečer in ne v torek.

Kejžar suspendiran? Z mestnim električnim podjetjem Mariborčani nikdar niso bili zadovoljni. Vedno se je javno kritikovalo, da tam ni bilo reda. Vedno bolj so se pa širile pritožbe zadnje leto, kar je postal g. Kejžar ravnatelj. Ako si se prišel pritožiti in pravice iskat, si bil nahluljen in si moral oditi, če si mel tud prav. V mestnem električnem podjetju je mogočno paševal g. Kejžar, vsi drugi so morali biti tiho ali pa so bili odstranjeni. Kdor je prišel v podjetje, je spoznal, da tam samovoljno gospodari neka klika, ki si je zaslužila vse nastavljenice. Pa tudi reda pri knjigovodstvu ni bilo. Znani so mi slučajji, da so iztirjavali po dvakrat zneske, ki so bili že davno plačani, pa ne vključeni. Čudno je sploh, da so ljudje vse to tiho potrpeali. Govorili pa so o teh neznosnih razmerah vedno več in več, kar je naravno. Zadnje dni sem prišel zopet enkrat v urad mestnega električnega podjetja po opravkih. Močno sem se začudil, ko tam ne najdem oblastnega Kejžarja. Izvedel sem, da ga več časa ne bo. Mislil sem, da je bolan, a ko grem po ulici, ga tam vidim. Pozneje pridem v družbo, kjer se razgovarjajo o mestnem električnem podjetju in njegovem ravnatelju. Nekateri trdijo, da je g. Kejžar odpuščen, drugi pravijo, da je suspendiran. V podjetju je baje veliki nered, ki

ga je zakrivil Kejžar. Zdej se o tem splošno govori. Neobhodno potrebno je, da magistrat uradno pojasni Mariborčanom, kaj je na celi stvari. Kaj je s podjetjem? Ali je v redu? Kaj je s Kejžarjem? Ali je res odpuščen, ali je suspendiran? Mariborska javnost je na tej zadevi močno zainteresirana in bi rada slišala odgovor. V občinskih uradih mora vladati strog red, in če uradnik reda ne drži, pa naj izgine iz urada brez usmiljenja. Tu je stroga roka na svojem mestu in če je res stroga roka energično posegla v mestno električno podjetje, da napravi red, bodo Mariborčani iz srca hvaležni. Kdor ne pozna reda, ne spada v mestno službo!

G. Aljančič demisioniral. Kakor izvemo, je na sinočnji prvi seji novega odbora Društva stanovanjskih najemnikov društveni predsednik g. polkovnik v p. Aljančič bil primoran, da demisionira. Eden gg. odbornikov mu je odkrito povedal, da se nedeljska volitev ne more smatrati ne v smislu društvenih pravil in ne v smislu društvenega zakona kot pravilna in da so člani, ki še kaj držijo na svoj ugled in poštenje, primorani izvajati konsekvence s tem, da zahtevajo sklicanje izrednega občnega zbora. Šele sedaj se je g. Aljančič vendarle streznil svoje trmoglave častihlepnosti ter je vendar odkrito priznal, da se ni nahajal na pravi poti, ko je bil uverjen, da je kot star častnik zrel tudi za vodstvo socialnega društva, kateremu je želel dobro. Vodstvo društva je začasno prevzel podpredsednik g. profesor Škof. V prihodnji številki spregovorimo tozadevno nekaj važnega.

Naš kapital za gradnjo cenениh domov. Pod tem naslovom se v nedeljo, dne 25. t. m., dopoldne ob 10. uri, v mestnem kinu nadaljuje predavanje o važnem vprašanju, kako bi se kljub raznim težočam lahko prišlo do lastnega doma in razvoja v Mariboru. Predavatelj, tajnik stavbne zadruge »Mojmir«, bo ob tej priliki doprinesel dokaze, da ima glavni in neizogibno potrebni kapital na razpolago ravno masa onih, ki so posamezno brez kapitala v gotovini. Ker je ravno ta problem eden najvažnejših v celem stanovanjskem vprašanju, je pričakovati posebno za to predavanje večja udeležba onih, ki trpe na stanovanjski bedi in si žele priti pod lastno streho.

Predavanje o stanovanjski anketi. Ob priliki nedeljskega predavanja v mestnem kinu se ob enem združi tudi predavanje o stanovanjsko-gradbeni anketi, katero je g. veliki župan sklical za danes.

Razstava načrtov cenениh hiš. Kreditna in stavbna zadruga »Mojmir« bo tudi letos v marcu priredila večjo razstavo načrtov cenениh hiš. Teč o tem še poročamo.

Prvi zadružni dom. Kakor izvemo, se te dni pri mestni občini predloži načrt stavbene in kreditne zadruge »Mojmir« za gradnjo prvega rodbinskega doma na stavbišču mestne občine.

Pri zadnjem občnem zboru Društva stanovanjskih najemnikov se je našel en par rokavic. Izgubitelj jih dobi v društveni pisarni.

Nova organizacija stanovanjskih najemnikov. Nedeljski občni zbor stanovanjskih najemnikov je pokazal, da se je to socialno društvo dosedaj več čas izrabljalo samo na račun politične avanture vpokojenega obersta Aljančiča. Način, kako je ta domišljeni možakar vodil ta občni zbor, je sramota za tako organizacijo, v smislu zborovalnega zakona pa taka kričeča kršitev tudi zakona, da za to poklicana oblast ne sme trpeti, da bi krivec ne bil takoj primerno kaznovan. G. policijski svetnik Pestevšek rad jaha z ostrogami društveni zakon in smo uverjeni, da ga je med tem v tem slučaju že zajahal. Sicer je pa prav, da je tako daleč prišlo. Društvo v svoji dosedanji sestavi itak ni bilo to, kar bi moralo biti. Znani so slučajji, da je Aljančič najraje zastopal interese gospodarjev ter zapostavljal interese najemnikov. V društveni pisarni je stranke hujskal proti gospodarjem, toda pri razsodiščih, torej tam, kjer naj pride zaščita najemnika do prave veljave, tam je navadno presedlal k gospodarjem. Če hoče kdo dokazov, smo z njimi na razpolago. Zato je smatrati kot navadno farbarijo ali pa nepoučenost, da je prof. Škof v nedeljo slavil »zasluge« Aljančiča kot zaščitnika najemnikov. Če pristojna oblast ne bi hotela takoj napraviti red, da se ne bo zakon na tak sramoten način nezaknovano kršil, napravimo mi temeljiti red. Pa tudi v tem slučaju, ako oblast popravi nedeljske kozle tega občnega zbora ne društva stanovanjskih najemnikov, nego mariborske radikalije, bo treba misliti, da se namesto dosedanjega nestvora napravi nekaj pametnega. Samih hujskarij in farbarij in zlorabe zaupanja revežev, ki iščejo tu pomoči, je bilo več kot dovolj. Oberst Aljančič naj gre s svojim društvom kamor hoče, mi bomo preskrbeli za organizacijo, ki naj bo dananjim razmeram primernejša. Informacije Aljančičeve zaščite itak niso bile vredne piškavega oreha. Mor-da že v prihodnji »Straži« priobčimo osnutek za novo organizacijo stanovanjskih najemnikov.

Predavanje o novi zadružni poti do lastne strehe. Nedeljsko predavanje tajnika kreditne in stavbene zadruge »Mojmir« je bilo eno doslej najbolj zanimivih. Predavatelj je pojasnil novo zadružno pot, po kateri se lahko pride do cenege, lastnega doma. V zadruzi v to svrhu ustanovljeni poseben gradbeni odsek je po svoji globoko zasnovani socialni vsebini nekakšen izvleček najboljših preizkušenj inozemskega zadružništva. Pomanjkanje gotovine naj nadomestuje preobilica, danes po večini mrtvo ležečega materiala (vštevši stavbišče) in neizrabljenega gradbenega dela. Ta mrtvi kapital treba oživeti s skromnimi deleži v gotovini, tako da jih zmore tudi sicer revež s količkaj gotovimi dohodki. Predavanje se v nedeljo nadaljuje. Kakor čujemo, je že nedeljsko predavanje obradilo nepričakovano razveseljiv sad. V pondeljek je bila zadružna pisarna skozi ves dan okupirana z resnimi reflektanti za vstop v zadruge.

Tajništvo SLS za mesto Maribor se nahaja v upravništvu »Slovenca«, Koroška cesta št. 1. Naše somišljenike iz Maribora opozarjamo, da se naj v volilnih zadevah obrtajo na naše tajništvo. Tam so volilcem na vpogled volilni imeniki za mesto Maribor. V tajništvu so predsednikom okrajnih organizacij našega mesta na razpolago vabila za okrajne volilne shode SLS. Prosimo, da pridejo po vabila jutri v soboto.

Se mu je obneslo, ker je Žerjavovec. Zadnji »Uradni list« javlja, da je mariborski profesor dr. Strmšek pomaknjen v VI. grupo. To povišanje se je protizakonito zgodilo za eno celo leto prehitro. Strmškovi tovariši bodo čakali na VI. grupo še najmanj eno leto. In zakaj je dr. Strmšek nezavidno avanziral? Ker je goreč Žerjavov pristaš. Mi nismo dr. Strmšku nevoščljivi napredovanja, a obsojamo, ker dela režim tako krivične in očitno strankarsko pobarvane krivice!

Cerkvena slavnost. V nedeljo, 25. t. m., se obhaja slovesna obletnica prenešenja čudodelne podobe Matere Milosti v frančiškansko župno cerkev. Začelo bodo slavnostni govori o Materi Milosti ob pol 7., pol 10. in 3. uri pop., v katerih bodo govorniki slavili Marijo kot pomočnico v vseh dušnih in telesnih potrebah. Kot govorniki bodo nastopili mil. g. Moravec, stolni župnik, vlč. g. monsieur dr. Medved in č. g. Mirt, ravnatelj semenišča. Da bodo vsi meščani in okoličani obveščeni o tej slavnosti, bo v soboto zvečer po Ave Mariji slovesno zvonjenje s krasno ubranimi zvonovi v proslavo kraljice nebes in zemlje. Torej pridite vsi vneti častilci Matere Milosti v njeno hišo ter si sprosijo po njej od ljubelega Boga v teh zmedenih časih duha močrosti in krščanskega heroizma!

Risarski tečaj za kolarje. Urad za pospeševanje obrti v Ljubljani bo priredil v Mariboru risarski tečaj za kolarske mojstre in pomočnike. Oni, ki se mislijo udeležiti tega tečaja, naj prigrase udeležbo pri kolarju Ivanu Jug, Krčevina 128, in sicer najkasneje do dne 25. t. m.

Ustanovni občni zbor kluba rezervnih podoficirjev. V nedeljo, dne 25. t. m., ob 9. uri dopoldne, se vrši ustanovni občni zbor »Kluba jugoslovanskih rezervnih podoficirjev«, v Mariboru, Mlinska ulica, gostilna »Puntigam« s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo pripravljalnega odbora, 2. Namen društva: a) vprašanje odpravnine, b) vprašanje podpornega fonda, c) odpravnina za kolajno. 3.

Vzame se takoj na hrano gospodična, ki se tudi lahko uči šivanja in kuhanja. Maribor, Aleksandrova cesta 12, II. nadstropje. 38 2-1

Proda se mali in veliki plato-voz. Meljska cesta 29.

Par lahkih konj na prodaj. Meljska cesta 29.

Selšve s patentiranimi pohištvenimi vozovi vrši najvestnejše in najceneje »Balkan«, špedicija, Maribor, Aleksandrova cesta 35, ki razpolaga tudi s suhimi kabinami za vskladiščenje pohištva. Cene brezkonkurenčne!

Velika klet zraven kolodvora ter skladišča razne velikosti, kakor tudi hlec se oddajo v najem. Reflektanti naj se blagovolijo obrniti pismenim potom na poštni predal 2, Maribor, glavna pošta.

Morska trava (Afrik) najboljšje vrste nudi vsako množino najceneje »Fruktus«, Ljubljana, Tabor 2 in Krekov trg 10. 760 10-1

Premog iz svojega premogokopa pri Veliki Nedelji prodaja Slovenska premogokopna družba s o. z. v Ljubljani, Wolfova ulica št. 1 - I. 107

Brusimo britve, škerice, rože itd. Električna brusarna (v brivnici Koštomaj) Celje, Prešernova ulica 19 40 5

Najbolje in najvarneje naložite svoj denar pri Okra ni do o jlnici v Ljutomeru,

ki črstajuje hranilne vloge navdne po 8%, večje in vezane po dogovoru tudi višje. Sprejema hranilne knjige drugih denarnih zavodov kot gotovino ter izvišuje vsa razazila — Tekoči računi.

Orožne vaje in mobilizacija. 4. Podpora za družino. 5. Debata o organizaciji društva. 6. Volitev odbora. 7. Slučajnosti. V slučaju nezadostnega števila udeležencev ob določeni uri se vrši občni zbor z istim dnevnim redom pol ure pozneje in je ob vsaki udeležbi sklepčen. V interesu vsakega bivšega rezervnega podoficirja je, da se tega ustanovnege občnega zbora gotovo udeleži. — Pripravljalni odbor.

Slovensko trgovsko društvo v Mariboru priredi v četrtek, dne 29. t. m., ob 20. uri v restavracijskih prostorih Narodnega doma svoj redni občni zbor. Ker so na sporedu tudi zelo važne izpremembe pravil, se vsi člani vabijo, da se občnega zbora zanesljivo udeležijo. — Odbor.

Poselska zveza ima v nedeljo, dne 25. januarja, ob pol petih popoldne svoj občni zbor v dvorani stolne prosvete. Vse članice se uljudno vabijo! — Odbor.

Zaplomba zlata na mariborski carini. Sinoči je imela mariborska carina na glavnem kolodvoru dober lov. Ze dalje časa je obstojal sum, da se bavijo nekateri dalmatinski okršnjari s tihotapstvom srebra in zlata v Avstrijo. Dalmatinci so nakupovali zlato in zlasti srebrne krome tudi po Mariboru. Sinoči se je končno posrečilo carinskim organom izslediti tihotapske Dalmatince, ki so se skušali skozi carinsko revizijo nedolžno izmuzniti. Našli so pri njih precej zlata in dva paketa srebrnih kron.

Narodno gledališče. Danes, petek, 23. januarja: zaprto. — Sobota, 24. januarja: »V vrtincu.« Ab C. (Premijera.) — Nedelja, dne 25. januarja: »Sladkosti rodbinskega življenja.«

Hudožestveniki zopet v Mariboru. Slavna umetniška družba Hudožestvenega teatra namerava na poti skozi Maribor v Bolgarijo, prirediti v mariborskem gledališču koncem tega meseca ali začetkom februarja tri predstave, in sicer: Gorkijevo dramo »Na dnu«, dalje Gogoljevo veseligr »Ženitev« ter Dostojevskega dramatičan roman »Bratje Karamazovi«. Vsi, ki reflektirajo na to predstavo, naj se javijo do četrka, dne 22. t. m. pri gledališki blagajni (telefon 382).

Cenjeno občinstvo se opozarja, da mora pri vseh dopisih glede oglasov priložiti znamko za odgovor, oziroma dopisnico. Brez priložene poštnine za odgovor se upravništvo na noben dopis ne more ozirati in stranka čaka zastoj na odgovor. Upravništvo.

ČAJ V RODBINI!

ČAJNA ROČKA
„popolna“
ZATO V VPORABI NAJCENEJŠI
IN OBENEM NAJFINEJŠI

! Pozor ženini in neveste!

Poročne prstane d bite v veliki izbiri po jako znanih cenah samo pri

A. KIFFMANN-A NASLEDNIKU

M. rib r, Aleksandrova cesta 27

(pri glavnem kolodvoru).

Vrhunec fino mehanike. Prvorazredni moderni brzo-pisalni stroj. Veletno jamstvo. Brezkonkurenčni pisalni stroj sedanjosti je edino

STOEWER-RECORD

LUD. BARAGA
Ljubljana, Selenburgova ulica 6 I.

Specijalna mehanična delavnica za popravo pisalnih, računskih, razmnoževalnih strojev. Hektografični zvijki, barvni trakovi, ogljenci in povosčeni papir vedno v zalogi.

Mlato (tropine)

izvrsten redilen pripomoček za pičo vseh domačih živali, se dobi v vsaki množini dnevno pri Th. Götz, pivovarna, Maribor.

SCUNJEN

krojaške, suknjene in platnene odpadke, staro železje, kovano in vilito, glaževino, kakor odpadke vsake vrste kupujem po najvišjih cenah

A. Arbetter Maribor

Dravska ulica 15.

Izmenjam tudi staro železje, katero je za uporabo, s kovaškimi odpadki in vilitino.

Modna šivlja Stef inja Krisanič

uljudno poroča svojim cenjenim damam, da se je preselila s svojim salonom iz Vegove ulice št. 18 v Slovensko ulico št. 8, ter se cenjenim damam priporoča. Cene zmerne, postrežba točna, modni žurnali vedno na razpolago.

Obvestilo.

Uljudno naznanjam, da sem spričo obstoječe nujne potrebe osnoval

detaljno razpoš ljalnico

la angleškega kovaškega premoga

in

la angleškega livaniškega in kurilnega kokska

svetovno znanih najboljših znamk. Dobavljam ter razpošljam navedene vrste v plombiranih vrečah po 50 kg na vse kraje, s čemur bo, upam, zelo ustrezno zlasti onim, ki ne rabijo vagonских količin naenkrat.

Ze dejstvo samo, da prejemam to blago od ene največjih angleških veletvrdek, jamči v vsakem oziru za naravnost odlično kakovost, absolutno pristnost in nedosegljiv učinek navedenega blaga. Cene konkurenčno nizke, postrežba točna in solidna.

Kdor poskusi enkrat, ostane stalen odjemalec.

Razven omenjenega imam na zalogi la angleški premog znamke »New Castle« za domačo kurjavo v nadrobni prodaji od 40 kg dalje ter dobavljam tudi drva in oglje in seveda tudi vse domače premoge v najboljši kakovosti in po najnižjih cenah.

Poskusite in prepričajte se!

Priporoča se:

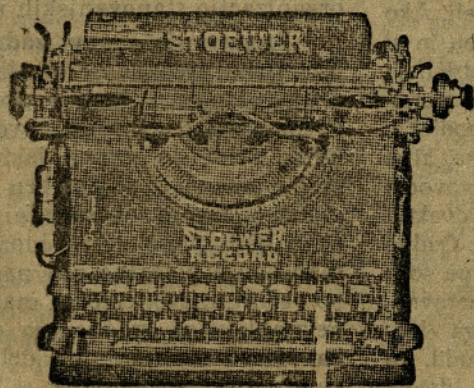
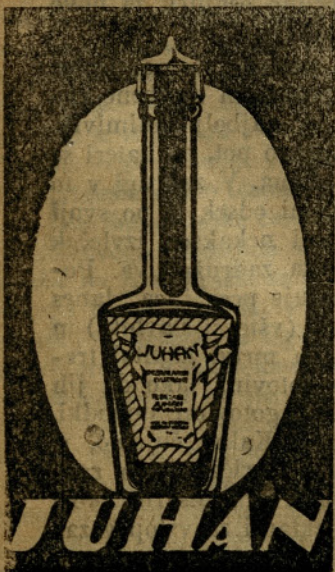
Dom. Čebin v Ljubljana
trgovina s kurivom

Pisarna: Wolfova ulica 1 II. — Skladišče: Metelkova 19 (za prostim tirom.)

Pijanost ozdravi

hitro, brez vednosti pijanca »Abstinentol.« Steklenice po 30, 50, 80 in 140 din., ako se plača naprej po priporočenem pismu in še 20 din. za zamot in poštnino.

Gesellschaft für chemische und metallurgische Industrie m. b. H., Wien XIII 2, Wissgrillgasse 5.

VOLTA

DOMAČA
ŽARNICA

TOVARNA
VOLTA D.D.
MARIBOR